

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.

Inseratni oddelk: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 8492, 2492. Podružnica Maribor: Gosposka ulica št. 11. — Telefon št. 2455.

Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.

Računi pri post. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga čisto 78.180, Wien št. 105.241.

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1. Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

JUTRO

Naši železničarji

Poleg naših vsakdanjih prijateljev, neumornih poštarjev, so naši vrli železničarji ona skupina državnih nameščenec, s katerimi imajo široki sloji naroda največ stika. Na sto tisoče življenj leži dnevno v rokah teh tihih junakov dela in požrtvovalne službe. Življenje je pač tako, da teče mirno mimo dela in naporov onih, ki so nam morda najbližji ter najpotrebnejši. Tako je tudi z našimi železničarji. Koliko je potnikov, ki se vozijo dan za dnem po naših progah, da razmišljajo med urami enoličnega pritrtkavanja jeklenih koles o delu in naporih onih mož, katerim so brez premišljanja zaupali svoje življenje, ko so stopili v skromni potniški vagon? Malo jih je, ali pa nič, ki mislijo na težko in odgovorno delo, prometnih uradnikov, skromnih kretničarjev in zaviračev, ljubimih, vedno na uslugo pripravljenih sprevednikov, skoraj nevidnih vlakovođij, v znoju se kopajočih strojevodij in kurjačev.

Malop je potnikov, ki vedo, da so ti naši skromni železničarji s svojim delom preko dneva in noči, v megli in dežju, v vročini in mrazu z najprijetljive odmerjenimi finančnimi sredstvi dvignili naš promet na naravnost vzorno višino ter uvrstili našo državo med one, kjer funkcionirajo železnice tako brezhibno, da je Jugoslavija na enem izmed prvih mest med državami z najmanjšim številom železniških nesreč. To državi ni le v čast, ampak tudi v efektivno dobiček, saj vemo, koliko milijonov stanejo železniške nezgode druge železniške uprave.

Skoro pozabljeni so v široki javnosti tudi oni težki časi prevratnih dni, ko je lava razbite in demobilizirane črnozlate vojske grozila zaliti našo Slovenijo ter pomandrat v tla še ono bore malo dorin, ki so ostale našemu narodu po štirih letih rekvizij in vojnega gospodarstva. Takrat so bili ti naši skromni železničarji oni vzorni strategji, ki so s praviim zanosom in brezprimerno požrtvovalnostjo kanalizirali tok razbite avstrijske vojske ter v teku dobrih 14 dni spravili brez opasnosti za naš narod preko našega ozemlja sto tisoče zlobjeviziranih trup. Po tem velikem delu, ki je bilo morda edina naša vzorna, vsega priznanja vredna domača akcija v prekratnih dneh, so se lotili naši narodni zavodni železničarji organizacije našega prometa ter obnove voznega in prometnega parka. Izvršili so to na način, kakor ga more beležiti samo še naša vojska pri svoji reorganizaciji po zedinjenju.

Železničarji so vršili od prvega dne prevrata sem ne samo svojo poklicno dolžnost, nego tudi eminentno nacionalno misljo. Oni so v svojem območju prvi vrnili naši zemlji v obeh tujcev pravi obraz, ko so tako rekoč čez noč likvidirali zadnje ostanke dobro premišljene denacionalizacije naše domovine ter porušili Potemkinove vasi nemštva po naših trgih in mestih, kjer je imelo nemškutarstvo eno glavnih opor v nemškem, ali vsaj pod nemškim vplivom stoječem železniškem oseboju večjih kolodvorov. Železničarji so se od prve ure postanka naše države z vso vneto vrgli na nacionalno delo v naših društvih in vsej naši javnosti. Enako je bilo in je še tudi v drugih pokrajinah Jugoslavije.

Vse to poklicno in splošno narodno delo železničarji niso nikdar zahtevali posebnega priznanja javnosti in države. Železniška uprava je bila napram njim vedno strog gospodar. Njihov kruh ni obilen, pogajče jim ne reže nikdo. Kljub temu se niso pritoževali, ker so imeli vedno polno razumevanja za težave državne finančne politike, kateri so s svojim vzornim delom privedli težke sto milijone. Objava novega pravilnika glede voznih oglasov za železniško oseboje in njihove družine pa jih je upravičeno razburila ter izzvala med njimi enodušen odpor. Z novim pravilnikom bi železničarji izgubili edino ugodnost, ki jo za svojo težko in odgovorno službo imajo pred drugimi javnimi nameščenici, tako zvane režijske karte, ki železničarjem dajejo pravico do posebno znižane vzorne cene.

Razumem težki položaj ga. prometnega ministra, ki poskuša z energično roko spraviti v red in ravnotežje proračun podrejene mu panoge državnega gospodarstva, v kateri se čutijo posledice današnje gospodarske krize bolj, kakor v katerikoli drugem resoru. Ukinitve režijskih kart gotovo ni sredstvo za finančno sanacijo naših železnic. Ona pomeni pred vsem hud moraličen udarec železničarjem, ne da bi železniškim blagajnam prinesla katerekoli znatnejše dohodke. Edini efekt bo pač ta, da bo nekaj več sedežev v vsakem vlaklu praznih, pokurilo pa se bo natančno toliko premoga, zaposlenih bo ravno toliko ljudi pri vlakih in na postajah, kakor sedaj. Mnogi malo ljudje, zaposleni pri železnici, pa bodo z ukinitvijo režijskih kart in še nekaterimi drugimi določbami novega pravilnika občutno udarjeni in brez potrebe jim bo življenje še težje.

Vsa objektivna javnost razume razburjenje, ki je nastalo med železničarji,

FRANCOSKI DNEVI V BEOGRADU

Danes ob 11. bo na čast francoskemu zunanjemu ministru Barthouju manifestacijska skupna seja Narodne skupščine in senata

Beograd, 25. junija p. Današnji dan bivanja francoskega zunanjega ministra Louisa Barthouja v Beogradu je bil izpolnjen z velikimi manifestacijami naših prijateljskih čustev do Francije, kakor tudi do njenega velika državnika in drugega gosta Barthouja. Prvi njegov današnji obisk je veljal počastitvi groba Neznanega junaka na Avali, kamor se je odpeljal v družbi francoskega poslanika v Beogradu Emila Naggiara, pooblaščenega ministra Božidara Purića, šefa protokola zunanjega ministrstva Ilije Novakovića ter višjega uradništva zunanjega ministrstva. Šef centralnega presbitorja dr. Kosta Luković in njegov pomočnik g. Vinaver sta prišla na Avalo s svojimi francoskimi tovariši. Poveljnik častne čete poročnik Živković je podal ministru Barthouju raport o stanju v četi, naka je Barthou s prošnim korakom stopil h grobu Neznanega junaka, kjer so že bili zbrani ministri vojske in mornarice general Milovanović, poveljnik mesta Beograda general Tomić, njegov pomočnik general Popović, več polkovnikov in iz vsakega polka beogradske garnizije po en častnik.

Pred grobom Neznanega junaka

Ceremonija pred grobom Neznanega junaka je bila kratka, zato tem bolj ganljiva. Barthou se je vpisal pri tej priliki tudi v spominsko knjigo, nato pa je odšel na teraso hotela na »Avali«. Tam mu je generalštabni kapetan Prosen v francoski enojedratni in jasno podal na zemljevidu celotni pregled bojev leta 1914-15. Zlasti bojev pri Beogradu. Minister Barthou, ki se je sam več let bavil z vprašanji narodne obrambe in je bil tudi vojni minister, je spremljal izvajanja našega generalštabnega častnika z največjim zanimanjem, z njim vred pa tudi vsi francoski gosti. Barthou je med predavanjem ponovno stavil

vprašanja, iz katerih se je videlo veliko zanimanje, ki ga je imel za vojna vprašanja vobče. Globoko ganjen je izrazil občudovanje požrtvovalnosti srbske vojske, ki je tako majhna z velikimi žrtvami branila postojanke okoli Beograda. Zatem se je Barthou s svojim spremstvom odpeljal z Avale in vrnil v Beograd.

Konferenca z Jevtićem in Uzunovićem

Točno ob 10.30 je Barthou prišel s svojim spremstvom v zunanje ministrstvo, kjer se je sestel z našim zunanjim ministrom Jevtićem in konferiral z njim celo uro. V spremstvu šefa protokola Novakovića in poslanika Naggiara se je odpeljal zatem k predsedniku vlade g. Uzunoviću in se tudi z njim dalj časa razgovarjal.

Obed na dvoru

Opoldne je bil Barthou v navzočnosti našega zunanjega ministra in francoskega poslanika sprejet od Nj. Vel. kralja v avdienci, ki je trajala eno uro. Po avdienci je kralj zadržal odličnega gosta na kosilu na dvorcu na Dedinju, katerega so se udeležili tudi: Nj. Vis. knez Pavle, minister dvora Milan Antić, predsednik vlade Nikola Uzunović, predsednik senata dr. Tomasić, predsednik Narodne skupščine dr. Kumanudić, zunanji minister Jevtić, vojni minister general Milovanović, trgovinski minister Demetrović, prosvetni minister dr. Šumenković, francoski poslanik Naggiar, šef kabineta Barthouja, g. Roche, naš poslanik v Parizu dr. Spalajković itd. Barthou je ostal na dvorcu na Dedinju do 15. Ob 16.30 je posetil ministra za vojsko in mornarico generala Milovanovića, ob 17. pa se je udeležil svečanega sprejema v francoskem poslanstvu, ki se ga je udeležilo veliko število najodličnejših osebosti iz beogradskega javnega življenja.

Jevtićev govor na banketu v Gardnem domu

Zasluge Francije za našo državo in mir v Evropi — Jugoslavija najkrepkejša pobornica francoske politike

Zvečer je priredil zunanji minister Jevtić v Gardnem domu Barthouju na čast svečan banket, ki so se ga udeležili vsi člani vlade, zastopniki Narodne skupščine in senata. Po večerji je bil v Gardnem domu velik sprejem, h kateremu je bilo vabljeno veliko število najodličnejših osebosti beogradske družbe.

Na banketu v Gardnem domu je imel zunanji minister g. Bogoljub Jevtić naslednji govor:

»Gospod predsednik in dragi prijatelj! Doživel sem veliko čast, da vas pozdravim v imenu jugoslovske vlade kot najdražjega gosta vsega jugoslovskega naroda, kot izrednega glasnika velike Francije, plemenite prijateljice in zaveznice Jugoslavije. Za velikostjo te časti ne zaostaja iskrenost mojega ganotja, ne moje osebno veselje. Besede dobrodošlice, ki jo naslavljam na vas, so izraz vzvišenih čustev in globokega spoštovanja, ki ga goji vsa kraljevska vlada do vaše izredno spoštovane in znamenite osebnosti.

Imeli ste že priložnost prepričati se, da deli ta čuvstva z nami tudi ves jugoslovskeki narod. Vse jugoslovske prebivalstvo je z najkrepkejšim veseljem dočakalo vaš današnji obisk v Jugoslaviji.

Jugoslovskeki narod gleda v vas slavne-za predstavnika velikega francoskega naroda in z vdano hvaležnostjo pozdravlja enega izmed svojih največjih in najbolj preizkušenih prijateljev iz dobe mučeniških in najtragičnejših dni naše zgodovine. Tudi v bodočih rodovih bodo trajno in nepozabno živlele besede vere in utehe, ki so prišle iz vašega velikega srca tedaj, ko je naš narod preživljal tragične dni meseca januarja 1916. V tem krepkem in poštenem kmetskem narodu, ki ne živi zaradi pehanja za bogastvom, temveč čeni pošteno delo in svobodo, gori

večni plamen priznanja

pravemu prijatelju iz dni velikega mučeništva.

In reči moram, da so splošne simpatije na njihovi strani.

Železničarji so enako kakor ostali državni uradniki v zadnjih dveh letih doprinesli za uravnoteženje državnega proračuna pri ponovnih redukcijah že dovolj žrtve ter je treba iskati sedaj novih poti za eventualno še potrebne prihranke. Poznam patriotizem naših železničarjev in vem, da bi bili pripravljani na vsako žrtvo, ako bi bila v interesu države ali za normalno funkcioniranje prometa res neobhodno potrebna. Za najnovejši ukrep pa take nujne potrebe ni, ker ne more prinesiti nikake koristi. Škodljiv je se mi zdi tudi s stališča državne nacionalne politike, ki stremi za konsolidacijo, za pomirjenjem in za zaupanjem.

Se je čas, da se storjena pogrška popravi!

V obisku vaše ekscelence v prestolnici našega zedinjenega in osvobodjenega naroda vidi ves naš narod nov dokaz one iskrene ljubezni in bratske pozornosti, ki mu jo je Francija zmeraj tako radodarno kazala in mu jo kaže še danes. Jugoslovske težnje in boji naših treh plemen za zedinjenje v eno nerazdelljivo državo so našli že od nekdaj v Franciji razumevanje in vzpodbudo pri mnogih duhovnih in političnih velikanih francoskega naroda, ki so bili inspiratorji in podporniki pri ustvarjanju današnje Jugoslavije. V teh velikih bojih za neodvisnost in nacionalno združenje se je naš narod duhovno tako zelo politično zblížal in postal soroden francoskemu narodu, da je zmeraj imel občutek popolne solidarnosti s Francijo, globoko prepričan o njenih velikih vrčinah solidarnosti in zvestobe. Naš narod, ki je v onih usodnih trenutkih svoje zgodovine moral jasno opredeliti svoje stališče, je zmeraj imel priliko videti in ceniti vzvišeno vlogo Francije za politično in duhovno obnovo Evrope.

Zvestoba se nikoli ne vara

Je rekel eden izmed genialnih prerokov bodočnosti Jugoslavije, vaš Lamartine, V svoji vzvišeni vlogi braniteljice mednarodnega mira in zvestobe naroda ter pri delu za mednarodno enakopravnost in pravico si je Francija pridobila enodušno ljubezen in privrženost vseh tistih, ki jim je iskreno do mirnega razvoja in solidarnosti med narodi. Blagodejno poslanstvo Francije, njeno neumorno miroljubno mednarodno delovanje zasluži tako polno zaupanje in priznanje, zlasti danes, ko so mednarodni odnošaji precej zamegljeni od vznemirjenja in polni skrbi za bodočnost.

Polna izkustva iz svoje velike preteklosti, z jasnostjo, ki odlikuje njen nacionalni genij, se Francija tudi danes z vsemi svojimi silami trudi, da prinese v mednarodno odnošaje čim več iskrenosti, jasnosti in stalnosti. Vedoč, da se mir med narodi more najbolje zaščititi samo z mednarodnim sodelovanjem in z lokalnim sporazumevanjem, je Francija teh 14 let neumorno delala za mednarodno sodelovanje in bila odlična braniteljica največje mednarodne ustanove za jamstvo miru, Društva narodov. Tej odkriji poti, po kateri gre Francija, sledi tudi vse narodi, ki so dobre volje in navdahnjeni z željo po trajnem miru in lojalnem mednarodnem sodelovanju.

V popolni zajednici čustev, iste duše in istega srca, ojklenega še iz dobe velikih izkustev in skupnega trpljenja sta naša naroda, prijateljska in zavezniška.

neločljivo zvezana

pri delu za politiko mira, za narodno varnost in mednarodno sodelovanje ob iskrenem spoštovanju svobodnega Društva narodov. V teh idejah inspiriranih od večnega ideala človeštva, željnega miru in napredka, so temelji vzajemnega sodelovanja in

skupne politike. Pogodba iz leta 1927, med našima dvema narodoma le še potrjuje te ideje in te odnošaje.

S temi vodilnimi mislimi gleda danes Jugoslavija, če je mogoče, še z večjim zaupanjem kakor kdajkoli prej in z vedrim čelom v bodočnost. V središču odnošajev Male antante in balkanskega dogovora je kraljevina Jugoslavija preprčana, da izpolnjuje svojo polno mednarodno dolžnost

v organizaciji miru

in ohranitvi reda s spoštovanjem mirovnihih pogodb in obstoječih obveznosti, z živo željo in prizadevanjem, da mednarodno sodelovanje čim bolj razširi tudi na svoje sosede. Zato je odločena kar le more prispe-

Barthoujev odgovor

Francoski zunanji minister Barthou je na Jevtićevu zdravico odgovoril:

Gospod minister in dragi prijatelj! Evo me na obisku pri vas. Med obiskom, ki ste ga napravili pred 15. dnevi Parizu, ste vi s priručno enostavnostjo svojega nastopa in z uravnovešeno svojo presojo pridobili vse tiste, ki so se vam približali. Osvajali ste ljubezen Francije, ki vas ljubi. Ko sem vas poslušal, kako toplo govorite o njej, sem začutil, kako raste v meni ganotje, ki se je v meni pojavilo, odkar sem stopil na jugoslovska tla.

V sebi čutim s hvaležnostjo tudi ponos, da zdaj sredi vas nisem več neznan. Bratski sprejem na obalah Dunava s strani prebivalstva in sprejem v vaši prestolnici sta me globoko ganila.

Junaštvo Beograda in njegovega soseda Šabca spada v trajno zgodovino. Ti imeni, kakor tudi ime našega Verduna, nosijo najvišja francoska vojaška in civilna odlikovanja.

Vi ste znali in zgovorili besede, ki jih noben Francoz ne bo pozabil. Vase besede so prišle iz srca in so zato našle pot naravnost v naša srca. Naša dva naroda, ki ju je pred 20 leti zajel isti vrtinec, sta rešila svoje življenje in svojo svobodo. Prelila sta toliko krvi, da sta na enak način zaslužila večno spoštovanje in slavo. Višina, na kateri je bilo poveljništvo, velika vzor, ki sta ga dala Nj. Vel. kralj Peter, ki je spomin nanj vsem Francozom tako drag, in regent, ki danes vlada s tolikšno modrostjo, so nam omogočili, da smo nevarnost premagali s svojim nezlomljivim odporom.

Največji napori zavezniških sil so omogočili tako sijajno zmago, da bo ostala ohranjena v legendah kot največja uspešnejši podvig, ki so ga kdajkoli podvzeli svobodni narodi.

Mala antanta je na podlagi svojih uspehov doznala, da mora razširiti svoje delovanje. Ona je v splošni politiki potrdila skupnost naziranj in akcij, ki so bile tako učinkovite v centralni Evropi. Ta združitev predstavlja tako trdno mednarodno prvino, da sam posebno zadovoljen, ker vidim v vas dve osebi: zunanjega ministra kraljevine Jugoslavije in pooblaščenega predstavnika Male antante, kakor sta tudi g. Titulescu in g. Boneš.

Vaše prizadevanje je rodilo še en uspeh. V popolnem soglasju s svojimi zainteresiranimi tovariši ste hoteli s pomočjo pozabe vseh preprirov zaščititi mir na Balkanskem polotoku. Narodi so iz globine svojih src hlepleli po blagovornem sporazumu, ki so ga državniki v zavesti svojih dolžnosti tudi ustvarili.

Harmonično raznoliče narodnih vrtn velikih jugoslovske rodbine, junastvo in ponos, vztrajnost in idealizem, neodvisnost in lojalnost prisojajo vsi državi izredno mesto v evropski civilizaciji. K temu je treba še lepo slovansko tradicijo krepke vere v bodočnost, ki je vedno naša svojja pota k miru!

Veselim se, da sem gost Beograda. V njem pozdravljam prestolnico države, ki je

vađ, da dokaže svojo neomajno zvestobo do Društva narodov.

Na tej poti sem prepričan, da bosta Francija in Jugoslavija s svojimi zaveznicami in prijatelji najbolje in najiskrenejše doprinesli k napredku vseh narodov, k zaščiti njihovega stanja in k stabilizaciji mira, ki je naši Evropi tako zelo potreben.

Dragi gospod predsednik! Jugoslovskega vlada se čuti dolžno, da v tem svečanem trenutku izreče priznanje francoski vladi in njenim najodličnejšim možem, med katerimi posebno omenim vas, da so zmeraj znali ceniti njena prizadevanja in jo iskreno podpirali pri konstruktivnem in plodonosnem delu za organizacijo mira v srednji Evropi in na Balkanu.

V prepričanju, da bratskega prijateljstva med našima dvema narodoma ne more nič skalati, dvignem čašo na čast spoštovanemu predsedniku francoske republike g. Lebrunu, v srečo in veličino plemenitega francoskega naroda in na čast vaši osebi, gospod predsednik in dragi prijatelj!

s svojo hrabrostjo in s svojo veličino v celoti ustvarila svojo usodo. Srečen sem, ker morem občudovati vašo modrost, s katero je vaša vlada pod najvišjim vodstvom dalekovidnega in viteškega kralja znala organizirati delo miru z vztrajno in plemenito akcijo. Dvigam svojo čašo v zdravje Nj. Vel. kralja, v zdravje Nj. Vel. kraljice in vsega kraljevskega doma, na srečno bodočnost kraljevine Jugoslavije!

Manifestacijska seja Narod. predstavništva

Beograd, 25. junija p. Jutri ob 10.30 dopoldne bo v predsedništvu Narodne skupščine svečan sprejem francoskega zunanjega ministra Louisa Barthouja. Ob 11. bo v veliki dvorani Narodne skupščine skupna seja narodnih poslancev in senatorjev. Dvorana je okrašena s cvetjem, z našimi in francoskimi zastavami, s preprogami in slikami. Vhod v Narodno skupščino je ves okrašen s cvetjem, z jugoslovske in francoske trobojnice ter jugoslovske in francoske državne grbove.

Kralj izročil Barthouju red Belega orla I. stopnje

Beograd, 25. junija. AA. Nj. Vel. kralj je blagovolil odlikovati francoskega zunanjega ministra g. Louisa Barthouja z redom Belega orla I. stopnje in mu je izročil visoko odlikovanje osebno po kosilu na dvorcu.

Francoski poslanik na našem dvorcu g. Paul Emil Naggiar je odlikovan z redom Jugoslovske krone I. stopnje, svetnik francoskega poslanštva g. Knobel pa z redom sv. Save 2. stopnje.

Odlikovani francoski novinarji

Beograd, 25. junija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja so odlikovani na predlog zunanjega ministra z redom sv. Save 2. stopnje gg. Lucien Burges, urednik »Petit Parisien«, A. Muset, ravnatelj »Agence Information«, Pierre Curiel, dopisnik »Journal des Debats«, Deskorabes, urednik »Le Matin«, Saint Bricq, urednik »Journala«. Z redom sv. Save 3. stopnje ga. Tabu, politična »Oeuvera«, Leon Basset, urednik političnega oddelka »Agence Havas«, Thouvenet, urednik »Intransigeant«, Haricourt, urednik »Agence Radio« v Parizu, Hussard, urednik »Agence Economique et Financiere«, Donadier, dopisnik »Figara«, Bovert Marry, sotrudnik »Petit Journala«, Herman, dopisnik »Petit Midija« v Beogradu, Jean Bourgoin, urednik »Echo de Belgrade«, Humbichler, dopisnik agencije Havas.

Svetnik zunanjega ministrstva in šef tiskovnega oddelka g. Životić je izročil francoskim novinarjem odlikovanja danes popoldne. Nj. Vel. kralj jih je odlikoval zaradi zaslug za našo državo.

Delo Narodne skupščine

Odobritev izprememb zakona o ureditvi rednih sodišč

Beograd, 25. junija p. Narodna skupščina je ob 5. popoldne nadaljevala svoje delo. Po prečitjanju in odobritvi zapisnika je predsednik sporočil, da je predsednik vlade nadalje tudi razne interpelacije. Zatem je Narodna skupščina odobrila dopuste nekaterim poslancem, med njimi narodnemu poslancu Antonu Krejčiju zaradi boleznai in narodnemu poslancu Alojziju Pavliču zaradi smrti njegove matere. Po raznih formalnostih je končno prešla Narodna skupščina na dnevni red, na razpravo zakonskega predloga o izpremembi zakona o ureditvi rednih sodišč. Poročilo odbora je »čitalo namestnik poročevalca.

Ker se nihče ni javil k besedi, je izpregovoril minister pravde Boža Maksimović, ki je pojasnil, zakaj je bil prisiljen, da določi število sodnikov pri apelacijskih sodiščih. Ob priliki debate v odboru je bilo sproženih več pobud, med drugimi, da se

število sodnikov pri apelacijskih sodiščih poveča, in sicer v Splitu za enega, v Ljubljani pa za 2. V odboru je izjavil, da mora stvar v ministruvstvu proučiti ter je komu pristal, da se število apelacijskih sodnikov v Splitu poveča za 1, v Ljubljani pa ostane, kakor predlaga zakonski načrt, namreč 16. Minister je nadalje tudi objubil, da bo v prihodnjem proračunu poskrbel za večje kredite za apelacijska sodišča, da bodo dobila primernejše prostore, ker so bili doslej sodniki, zlasti v Ljubljani in v Zagrebu, mnogokrat prisiljeni, da so zaradi pomanjkanja uradnih prostorov morali delati uradne posle doma, kar je pogosto dovedlo do absurdnosti.

Ker se ni nihče javil k besedi, je bil zakonski predlog v načelu s 127 glasovi sprejet, in ker se tudi v podrobni debati ni nihče oglasil k besedi, je bil sprejet končnoveljavno s 123 glasovi. Zakonski načrt bo sedaj izročjen v razpravo senatu.

Ob 18. je bila seja Narodne skupščine zaključena ter prihodnja redna seja napovedana za sredo, 24. t. m. ob 10. dopoldne z nadaljevanjem današnjega dnevnega reda, na katerem je odobritev petih mednarodnih konvencij.

Minister Ivan Pucelj o politični demagogiji

Zakaj hodijo ljudje na shode bojnikov in opozicijske Narodne stranke - Zlate verižice in zlati prstani - Potreba složnega gospodarskega dela

V nedeljo, 24. t. m., so priredila društva kmečkih fantov in deklet tabor kmečke mladine na Grobljah pri Sv. Pavlu v Savinjski dolini. Tabora se je udeležilo blizu 2000 ljudi iz vseh krajev Savinjske doline. Narodni poslanec celjskega sreza g. Ivan Prekorski je bil zadržan, ker je moral kot oficijelni zastopnik Narodne skupščine prisostvovati velikim svečanostim na Frankrolomu v proslavo prof. Bezenška, sočeta slovenske in vseh jugoslovenskih stenografij. Pač pa je prišel na tabor g. minister Ivan Pucelj, ki je imel na zbrano množico daljši govor.

Najprej je g. minister govoril o položaju kmečkega stanu nekoč in danes ter na poljudnih primerih pokazal, kako zelo se je od takrat dvignil splošni nivo kmečkega stanu. V drugem delu svojega govora se je dotaknil aktualnih političnih vprašanj in je med drugim izjavil:

Društvo kmečkih fantov in deklet je sicer nepolitična organizacija, toda ko postane gospodarji in gospodinj, boste pokličili, da rešujete tudi politična vprašanja, zato mislim, da je prav, da se doteknem na današnjem zborovanju tudi politike in povem nekaj besed resnice, ki nam je dandanes najbolj potrebna. Spadam v vrsto tistih starejših politikov, ki imajo samo še to ambicijo, da bi izkušnje, ki so si jih nabrali v dolgem političnem delu, nekemu koristile, da bi ne bili vsi napori in trpljenje zaman, da ne bo vsakdo na novo izkušal in doživljal taborčarjanje. V politiki je resnica navadno tako skrivljena, tako enostransko prikazana ali pa zaničevana, da jo je težko odkriti. Kdor je nekoliko pogleda okrog sebe, bo priznal, da je nivo politične kritičnosti tako nizko padel, da se danes daje na prazno demagogijo več, nego na isto resnico, ki edina nas more rešiti. Kdor sipje okoli a korupcije, najde danes vedno hvalnega ušesa. Kdor pa odkriva težke gospodarske probleme in kaže pota k ozdravitvi, zahteva pa od ljudstva tudi gotovo žrtve, ta zadene na gluha ušesa. Ze v svetu pisnu pa je napisano: Gorje narodu, čigar voditelji mu govore samo to, kar je prijetno poslušati! Zato tudi meni ni do tega, da bi vam govoril samo to, kar radi poslušate, nego vam hočem govoriti to, kar je resnično, edino odroščeno.

Tri vrste shodov v Sloveniji

V naši državi imamo do danes organizirano JNS, na drugi strani pa imamo neorganizirano opozicijo. Vse drugo so samo posamezne, male frakcije. JNS je zbrala preko dva milijona pristajev v vsej državi, na drugi strani pa ni organiziranega. Tudi v Sloveniji imamo enako sliko: na eni strani organizirana JNS, na drugi strani pa neorganizirani pristajev SLS, ki danes ne vedo, ne kod ne kam. V Slovenijo hodijo danes ljudje na trojne shode: na shode JNS, na tako zvane bojevnike shode in na shode Jugoslovenske narodne stranke. Kot starejši politik sem opazoval vse to in prišel do zaključka: na shode JNS hodijo trezni in resni elementi, ki iščejo in hočejo najti same izhoda iz težke situacije ter hočejo ustvarjati, pozitivno sodelovati na izboljšanje političnih, socialnih in gospodarskih razmer. Na shode bojnikov prihajajo ljudje, ki radi poslušajo zabavljanje, ki verjamejo vsako še tako bedasto in gorostasno laž. Iz istih razlogov hodijo ljudje tudi na shode tako zvane Narodne stranke. Imam nekaj prijateljev in znancev, ki so poslušali govore teh govornikov na enem ali drugem shodu. Ti so mi povedali, da skušajo ti govorniki danes, ko je vse hudo in težko, vzbuditi vtis, da je vsakdo, ki je na javnem mestu, vsak javni delavec samo slepar, goljuf in tat, ker ne dela nič drugega kakor krađe, goljufa in si polni svoje žep. Seveda ne navajajo za to nobenih dokazov.

Zastrupljajoča demagogija

Danes je bil v Ljubljani shod Narodne stranke. Tudi na njem so govorili o narodni korupciji v Beogradu. Kar z milijardami so razmetavali in so med drugim pripovedovali, da je samo pri invalidih trpela država vred sto milijonov škode, ker so v Beogradu nekateri uradniki goljufali. Res so bile neke zlorabe brezvestnih uradnikov, ki so izplačevali pri finančnih direktorjih nalahke nepravni osebam. Šel sem k finančnemu ministru, da bi dobil točne podatke. Kaj sem našel? Škode je vsega skupaj 7 milijonov. Vsi, ki so goljufali, so pod ključem in v preiskavi. Eden izmed teh uradnikov ima dve hiši, obe sta zaplenjeni in zaplenjeno je vse premoženje tudi drugim uradnikom. Tako vidite, kako je ta stvar čisto drugačna, kakor pa trde oni, ki pripovedujejo, da je samo tu 100 milijonov škode. Oskodovana ne bo ne država, ne invalidi. Govore tudi, da je v prometnem ministru nad 800 milijonov škode zaradi korupcije. To vprašanje preiskuje posebna komisija, ki mora do 5. julija predložiti ministrskemu svetu svoje poročilo. Če je kdo kaj zakrivil, bo postavljen pred sodišče. Smešno pa je, če kdo trdi, da je bilo kar 800 milijonov škode.

Da je tako nepošteno, demagoško politično delovanje strup, to je pač jasno. To je politika zahrbtnosti in laži. Sumničenje in obrekovanje nedolžnih ljudi, to je največji zločin na svetu. Takih sredstev se poslužujejo le slabi ljudje.

Javno vprašanje gospodi iz opozicijske stranke

O meni je eden teh gospodov trdil, da je dokazal korupcijo neke uradnice ministrstva socialne politike, da pa je bila ta uradnica, namesto da bi se strogo kaznovala, samo premeščena k Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Razprava v Narodni skupščini je dokaz, da ni bilo nobene korupcije. Na samo denunciacijo tega gospoda je bila dotična uradnica odpuščenja vse dotlej, dokler sodna razprava, ki teče pri beograjskem okrožnem sodišču v tej zadevi od 29. marca tega leta ne bo končana. In če bo g. Dragović, ki je to govoril, obsojen, o čemer ni dvoma, bo sprejeta ostavka te uradnice in edinstven preklican. Pri tej priliki vprašam obzavelece, na mi odgovore, kateri narodni poslanec, kateri član te stranke (Narodne stranke), kateri govornik te stranke, ki hodi tudi po shodih po Sloveniji, je kupoval zlate verižice in zlate prstane neki uradnici mojega ministrstva? To naj ugotovite in naj povedo v javnosti, zakaj je kupoval zlate prstane in verižice z dragimi kamni. Vas pa svarim: ne nasedajte ne enim ne drugim, ker ta forma ne prinaša nič novega, nego je le nova oblika za staro opozicijo. Naši nasprotniki so do danes samo nepomirljivi elementi bivše SLS, ki pa so brez vsake orientacije in ne vedo ne kod ne kam.

Bojevniki v nepomirljivi klerikalizem

Bojevniki so imeli program, ki sem ga lahko odobral tudi jaz. Oni so rekli, da so za kralja; jaz sem tudi! Oni pravijo, da so za močno in veliko Jugoslavijo. Jaz sem tudi! Oni so za poštenje in javnosti, jaz sem tudi! Zato sem sprva to stvar tudi jaz podpiral. Potem pa se je odkrilo drugače! Ti ljudje, ki so prihajali na bojevnike shode, niso prihajali zaradi programa, ki še ni niti točno sestavljen. Niso prihajali zato, da bi v njihovih vrstah ostali, kajti dobili samo okrožnico vodstva bivše SLS, ki opisuje to stvar v docela drugi luči! V tej okrožnici pravijo, da je bojevnike osnoval ban, ki pa je vprašal za svet Pucelja. Pucelj se je posvetoval z dr. Kramerjem itd. Na sedmi strani te okrožnice se bere, da je to prav za prav poizkus, razbiti SLS. Zato priporoča vodstvo bivše SLS svojim bivšim pristajev, naj gredo na te shode in naj sodelujejo ter naj gredo v odbore, kjer imajo večino. Kjer pa večine nimajo, tam naj ne sodelujejo. A tudi tam, kjer imajo odbor v svojih rokah, naj ne zbirajo članov. To se pravi: pojdit in sodelujte v toliko, kolikor je to razdiralno delo, drugače pa ostanite tam, kamor spadate, ne dovolimo pa, da bi ostali med bojevniki. To, kar je v tej okrožnici, ki je tajna in je bila poslana samo najbolj zaupnim ljudem, to je napisal tudi »Domoljub« pred 14 dnevi v svojem uvodniku. To je tudi dr. Natlačen odkrito rekel nekemu bivšemu ministru, s katerim je govoril. Rekel je o bojevnikih: »Mi smo pošiljali svoje ljudi, naj pomagajo zabavljati in razdirati ter delati težave JNS. Da pa bi naši ljudje tam ostali, na to niti ne mislimo.« Tako se bojevniki stvar krlja s tiste strani, odkoder so pričakovali pomoč in odrešenje. Med tem pa so bojevniki napadali vsakega režimskega človeka od ministra do poslanca, od bankega svetnika do župana in občinskega svetovalca. Zato je vsa ta bojevnikiška stvar zame tako sumljiva, da ne verujem v jasnost in poštenje tega pokreta. Zato svarim vse pristajev JNS, naj se ne dajo zapeljati.

S kom klerikalci tudi simpatizirajo

Narodna stranka, o kateri sem prej govoril, pa ima drug namen. Oni si mislijo: bojevniki so sedaj ljudstvo razpeli in zbudili nezadovoljstvo, a ker niso politična stranka, ne morejo iti na volitve, niti več prirediti shodov. Tu bo sedaj nekaj mrhovine: ljudje so zmedeni, zato pojdmimo še mi in nazadnje ne bodo vedeli ljudje, ne kod ne kam, pa bomo morda tudi mi vložili kak glas. Jaz jim odgovarjam: Na Igu jim je dal župnik na razpolago Prosvetni dom za zborovanje Narodne stranke, v Velikih Laščah so dobili od župnika na razpolago dvorišče gostilne »Vatikan«, danes so zborovali v »Union« v Ljubljani. Ali tisti gospodje in pripadniki bivše SLS kaj pomislijo, komu dajejo te lokale? Ali ne vedo, da je iz tega kroga prišel načrt za zakon o ločitvi cerkve od države, ki smo ga mi starejši politiki komaj ustavili in pollačili? Ali ne vedo, da je prišel iz vrst teh ljudi predlog za izgon duhovnikov jezuitskega reda iz naše države? Če pa tega ne vedo, potem bi morali vedeti vsaj nekaj drugega: Jugoslovenska narodna stranka je tudi za narodno in državno edinstvo. Če odpravljajo to poglavito točko, potem na vprašam vse bivše, še trgovelce pristajev SLS, zakaj pa ne pridejo na našo stran po krajši poti? Če je od gumbične do gumba najkrajša pot, čemu hoditi okrog hrbita? Zakaj ne nastopijo najkrajše poti, če so premagali glavno oviro in se oddolžili za narodno in državno edinstvo? Pravila najenostavnostnega gospodarstva so taka, da ne priporočajo boja.

Depolitizacija združništva

Ali mislite, da se bo čudež zgodil in bo prišel v Slovenijo denar kar tako od nekdaj? Imamo v naših denarnih zavodih nad 3 milijarde zamrznjenih vlog. Ali bomo samo čakali, da bo kdo denar prinesel? Če hočemo te tri milijarde vlog spraviti v promet in oploditi z njimi gospodarstvo, moramo odstraniti najprej napake, ki s nami z njimi oviramo razvoj. Predvsem moramo naše združništvo depolitizirati. Treba bi marsikaj spremeniti, da ne bo v vsakem okraju po deset posojilnic, marveč da jih bomo imeli samo toliko, kolikor jih res potrebujemo. Imamo 800 denarnih zavodov, ko bi jih bilo za Slovenijo tudi 200 dovolj. Če to izvedemo in ozdravimo naše združništvo in denarništvo, potem lahko rečemo; Ti, Narodna banka, daj nam 100, 200 ali 300 milijonov, da dvignemo likvidnost denarnih zavodov. Tudi danes bi nam Narodna banka morda dala denar, toda kaj bi bila posledica? Tisti, ki je močnejši, bi prišel v banko ali hranilnico in dvignil svojo vlogo, nazaj pa bi je ne prinesel več! V treh dneh bi dvignili na ta način vseh 300 milijonov in še ta denar bi šel v nogavice. Absolutna zahteva je, da vsi sedemdeset eni mizi in brez strasti razpravljamo o tem vprašanju. Tu nič ne pomaga zabavljanje in kričanje, marveč samo pametna sporazuma! Naši najboljši gospodarji se morajo sporazumeti in storiti to, kar nam veleva vest.

Dolgovi in hranilne vloge

Lahkomišelnih ljudi tudi pravijo, naj se dolgov kar odpisajo. Toda če hočete komu kaj dati, morate nekje vzeti. Potem nastane vprašanje, all naj se tudi vloge kar brišejo? Kdo pa ima pri nas denar v denarnih zavodih? To so po večini naši hlapci in dekle, naše mamice, naši pridni kmečki gospodarji in očetje, ki so vse življenje garali, da so si kaj prihranili. Kapitalistov in nakradenega denarja v slovenskih denarnih zavodih ni! 25 let sem nabral kmečke posojilnice in vedno sem s njo v stikih in vem, da tu ni nobene vloge in nobenega denarja, ki bi bil pridoben tako, da bi lahko vlogo brez škode brisali! Tu je samo premoženje malega človeka, onega malega varčevalca, ki si celo življenje odtrgava od ust. Kdor nosi odgovornost, temu se smili tak človek enako ali še bolj, kakor pa tisti, ki je zašel v težave. Zato so taka vprašanja tako težka, da se ne rešujejo a vplitem po shodih.

Ukinitve cenzure v Španiji

Madrid, 25. junija AA. Po današnji seji vlade je izšel komunistični ukinitvi cenzure in prekega sode. Državne sile ostanejo vseeno v pripravilnosti.

Bedaste zlobnosti

Nedavno sem dobil pismo, anonimno seveda, da so našli v Parizu pri preiskavi o aferi Staviskega tudi moje ime zapisano med njegovimi častilci. Od srca sem se smejal temu pismu. Nikoli še nisem bil v Parizu, toda ljudska fantazija je iskanjiliva: Pucelj je bil minister, dolgo je še narodni poslanec, nekaj bo še držalo. Mislim, da je ta človek, ki je to pisal bolan. Navajam to za to, da boste videli, kako slo in gorje je za narod, če se ljudska fantazija brezvestno razbija.

Ne nasedajte demagogom!

Minister Pucelj je zaključil svoja izvajanja s pozivom: Nikoli se ne dajte zapeljati od demagogov! Vsakogar, ki bo prišel med vas, vprašajte najprej po programu, vprašajte ga po leku za ozdravljenje. Kdor samo jamra nad bolnikom, ta bolnika nikdar ne bo ozdravil. Od vseh preokov, ki so nasprotniki naše stranke, pa še nobenega nisemo slišali, kako zdravilo predlaga, s čim hoče zdraviti in kako se naj razmere izboljšajo. Kmalu bom 60 let star. Verjemite mi, da bi še rad imel mir. Če pa še vedno hodim na shode in govorim, govorim samo iz ljubezni do vas. Imam samo to željo, da ne bi lahkomiselni ljudje, ki nič ne znajo in so samo častilhepni, našega dobrega slovenskega ljudstva zapeljali v nesrečo. To je moj namen in v tem znanenju vas prisrčno pozdravljam.

Delavci, nameščenci!

Dravi ob pol 7. uri vai v dvorano Delavske zbornice na prostetni shod Vrhovnega strokovnega sveta, da dvignete svoj glas proti nameri poslabšanja socialne zakonodaje. Od vas samih je odvisno, če bodo delodajalci uspeli v svojih namerah ali ne. Pridite vsi in opozorite drug drugega na ta važen shod.

Naj nihče ne ostane doma!

Narodno strokovna zveza. Zveza društev privatnih nameščencev. Pomočniki zbor združenih trgovcev. Zveza bančnih zavarovalnih trgovskih in industrijskih uradnikov Jugoslavije, podružnica v Ljubljani.

Nevaren požar v Grušovljah

Celje, 25. junija Danes dopoldne okrog 11. se je vnel kolez-cij-dvojni posestnik Ivana Ušena v Grušovljah pri St. Petru v Savinjski dolini. Na kraj požara so kmalu pribrežili gasilci iz St. Petra, Zalca, Celja, Vroja, z Ločnice, Ločice, iz Latkove vasi in z Groblje. V eni uri je gasilec uspelo ogenj v glavnem udušiti in odstraniti nevarnost, ki je grozila Ušenuvi stanovanjski hiši in hlevu ter hlevu Ušenovega sosedja. Kozolec je zgorel do tal. Zgorelo je tudi vse seno, ki so ga bili šele v soboto in nedeljo spravili v kozolec. Vozove so rešili. Kozolec je stal na severni strani vasi. Zato je bila sreča, da je pihal veter proti severu, ker bi bila sicer lahko nastala katastrofa za vso vas. Vse kaže, da je bil ogenj podtaknjen.

Sto delavcev na cesti

Ljubljana, 25. junija Med delavstvom, ki je bilo ob sredstvih iz bednostnega fonda zaposleno pri raznih javnih delih v mestu, v parkih, na Saneh, na cestah, se je že dalje časa širila vest, da se bodo ta dela ustavila, ker so sredstva izčrpana. Čeprav so delavci pri teh delih le skromno plačani, vendar so bila v teh težkih časih velika dobrota zanje. Saj so bili zaposleni predvsem družinski očetje, od katerih zaposlitve zavisi tudi obstanek njihovih žen in otrok. Bednostni fond je letos od časa do časa nudil dela in kruha okrog 250 delavcem, od zadnjega pa jih je bilo zaposlenih še okrog 150.

V soboto je bilo v resnici odpuščenih veliko število težakov in profesionistov, ki so delali na Gradu, v parkih in na cestah. Kakor čujemo, je prišlo ob delo in kruh okrog 100 delavcev, tako da jih bo mestna občina zaposlovala posledje iz bednostnega fonda samo še 45. Vodstvo mestnega gospodarstva je postopalo tako, da je odpustilo predvsem samske delavce in pa tiste družinske očete, ki niso iz Ljubljane. Med zadnjimi je mnogo delavcev, ki so za Viču ali pa v Mostah doma, a so dolga desetletja delali v mestu. Zdjaj, ko so brez dela, se jih brani mesto in domača občina in ne preostane jim nič drugega, kakor obup. Med njimi jih je mnogo, ki imajo po štiri in še več otrok. Pri tej priliki je treba naglasiti, da naše okoliške občine v pogledu socialne politike daleč zaostajajo za mestom in je mestni socialni urad že od nekdaj tudi zatočišče vseh najbednejših s periferije. Spričo posebnih razmer, v katerih živi Ljubljana, bi bilo nujno, da mestna in okoliške občine najdejo način skupnega dela za socialno skrbstvo in pobijanje brezposelnosti.

JNS se mora razviti tudi v gospodarsko organizacijo

Pomembni govori ministrov Kojiča, Demetroviča in Novaka na večeru beograjskih strankinih organizacij

Beograd, 25. junija. Jutro je za poročalo o prijateljskem sestanku, ki ga je priredila beograjska stranka organizacija JNS in objavilo tudi govor, ki ga je na sestanku imel predsednik g. Nikola Uzunović. Za njim so med drugimi govorili še kmetijski minister dr. Dragutin Kojič, trgovinski minister Juran Demetrovič in minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Fran Novak.

Minister dr. Kojič je poudaril v svojem govoru, da kraljevina vlada predvsem skrbi za prosep kmečkega stanu. Povsod se kaže pri nas posebno zanimanje za vee ono, kar bi moglo olajšati našemu kmetu borbo proti krizi. Te dni je vlada pripravila celo serijo uredb, ki jih bo izdala v svrhu pospeševanja našega kmetijstva. Pri ministru za kmetijstvo je bil postavljen kmetijski svet, a katerega pomočjo bodo odgovorni faktori vlade in Narodnega predstavnika izdelali cel program dela, ki bo, čeprav ne bo orlo-dolžno fionirano, vendar predstavljajo izvestno racionalizacijo našega kmetijstva. Ne samo glede pridelovanja žita, marveč tudi glede vseh ostalih kmetijskih panog bodo izdane uredbe, s katerimi se bo naša vas vzposobila, da bo lažje in še bolj močla elužiti kot temeljni kamen veliki in varni zgradbi, ki ji je ime Jugoslavija.

Minister Demetrovič je v svojem govoru med drugim izjavil: »Parola, ki se čisto eliši, da mora le velik Srb, velik Hrvat in velik Slovenec biti tudi dober Jugoslovčan, ni točna. Mi nacionalisti, prištaji Jugoslovenske nacionalne stranke, moramo imeti drugo parolo: Čim boljji Jugoslovčan, tem boljji Srb, tem boljji Hrvat, tem boljji Slovenec! (Burno odobravanje.) Kajti oni, ki je Jugoslovčan do kraja, ki je brezposelen Jugoslovčan, le ta je istočasno tudi največji Srb, največji Hrvat in največji Slovenec. V svoji duši čuva enako ljubezen za vso našo državo in nacijo, ob vsaki svoji misli objema vee naš narod obenem.«

Nato je minister Demetrovič poudaril, da mora biti zgodovinska misija JNS ustvaritev nacionalne solidarnosti. To pomeni, da moramo skrbeti za vsakega poedince našega naroda. Izdati moramo uredbe, ki so potrebne za ohranitev stebra naše države, našega kmeta, pa tudi za rešitev našega trgovca, obrtnika, industrijca, vsakega delavca in vsakega malega človeka. Boriti se moramo za povzdigo cen kmečkimi pridelkom. Temu namenu služijo tudi vse naše trgovinske pogodbe. Neprerastano delamo na tem, da s čim boljimi trgovinskimi pogodbami omogočimo prodajo prebitkov našega blaga v tujini. Boljše cene za kmeta pomenijo povečanje njegove kupne moči in istočasno povečanje kupne moči vsega naroda. Kajti pri nas je kmet narod. Če dvignemo njega, dvignemo tudi našega trgovca in obrtnika, poživimo tudi našo industrijo in zaposlimo naše delavstvo.

Zeniški rudarji proti jeseniškim kovinarjem

Sarajevo, 25. junija. V industrijskem mestu Zenici se je vršilo večerj veliko zborovanje delavcev in nameščencev tamkajšnih industrijskih podjetij. Zborovanje je sklicala zveza rudarskih delavcev z namenom, da bi protestirali proti sklepom zborovanja delavcev in nameščencev KID, ki je bilo 12. t. m. na Jesenicah. Zborovanja se je udeležilo poleg rudarjev in rudniških nameščencev tudi mnogo drugih prebivalcev Zenice, navzoci so bili tudi zastopniki Trgovskega društva iz Sarajeva in sarajevske Delavske zbornice.

Predsednik rudarske zveze Marko Vučak je v dolgem govoru razložil svrhu zborovanja. V »Jutru« je čital resolucijo, ki so jo sprejeli delavci KID na Jesenicah. Ta resolucija je neutemeljena, kajti povečanje železarn v Zenici nima niti najmanjšega namena škoditi slovenskemu delavstvu, ker bo železarna v Zenici izdelovala le tračnice in traverze, tet dveh proizvodov pa ne izdelujejo v nobeni drugi tovarni v državi. V svojem govoru je g. Vučak dokazoval, da je železarno v Zenici treba za vsako cenovno obnoviti in povečati, ker je nastala nevarnost, da bi morala pri svoji sedanji tehnični ureditvi docela ustaviti svojo obratovanje. Navedeč, da železarna ni delala s polno kapaciteto in da so bili delavci v zadnjih treh letih 18 mesecev brez dela, so resnične. Pripisati jih je pa treba baš nedosodni tehnični ureditvi tovarne. Pristojni faktorji so definitivno sklenili povečati podjetje na ta način, da se ali zgradi nova železarna v Sarajevu, odnosno v Podlugovih ali pa da se razširi zeniška. Izvedbo te namere so doselej onemogočali ljudje, ki tudi danes vodijo borbo proti Zenici. Kranjska industrijska družba je v rokah tujeja kapitala, medtem ko Zenica to ni, marveč je v zeniških tovarnah investiran le domač kapital. Razen tega ima Kranjska industrijska družba sto odstotno zagotovljeno prodajo svojih proizvodov, kar o Zenici ni mogoče trditi.

Predsednik zeniske občine dr. Borčić je v svojem govoru poudaril, da se vsa zeniška občina solidarizira z delavskimi zahtevami. V istem duhu sta govorila tudi zastopnik delavcev Sterk in delegat sarajevskega trgovskega društva Mesinović, ki je med drugim predlagal, da se z zborovanja pošljejo brzojavke vsem senatorjem in narodnim poslancem, zlasti pa senatorjem in narodnim poslancem iz Bosne in Hercegovine, da bi zastavili vse svoje sile in ves svoj vpliv za povečanje zeniske železarne. Končujo je govoril še narodni poslanec Markič, ki je izjavil med drugim, da je v Beogradu dobil vtis, da se bo železarna v Zenici vsakogar povečala in modernizirala.

Smrt letalskega rekorderja

Patterson, (Louisiana), 25. junija. AA. Včera je treščil z letalom na zemljo znani ameriški letalec Wedel in se ubil. Wedel je dosegel nov svetovni hitrostni rekord 491 km na tro.

Organizacija našega gospodarstva še ni izvedena do kraja. Ko smo sestavljali obrtni zakon, smo predvidevali prisilne organizacije članov naših gospodarskih panog. Mislim, da bomo to delo dovršili do kraja, tako da bomo dosegli tudi v gospodarstvu afirmacijo našega nacionalnega in državnega edinstva. Lahko je napisati gospodarski program, glavna težava pa nastane tedaj, ko ga je treba izvesti. Zato nam je potrebna organizacija in ko organiziramo Jugoslovensko nacionalno stranko, moramo izoblikovati tudi njeno gospodarsko stran, tako da bomo mogli vse sile našega gospodarskega življenja povezati in potem izvesti premišljen gospodarski načrt. Kajti tisti narod, ki bo prvi dovršil svojo organizacijo, bo prvi premagal težave današnjih dni.

Minister dr. Fran Novak je med drugim poudaril: V zadnjem času so ministristvo za socialno politiko in narodno zdravje zavzela predvsem za one, ki niso zavarovani za svoje stare dni. Vi veste, da imamo v Sloveniji Pokojniški zavod za privatno nameščence. Takega starostnega skrbstva v drugih delih naše države še ni. Na podlagi amandmana v finančnem zakonu pa je bila dana možnost, da razširimo tudi to skrbstvo na vse ozemlje naše države. Prvi počitki so že izvršeni. Pokojniški zavod je razširil svoje delovanje tudi na panogi naših pomorcev in farmacevtskih nameščencev. Najdemj aa, da se bo razširilo tudi na ostale naše nameščence. Priznavam, da je to danes združeno z velikimi težavami, ker se skušajo delodajalci izogniti vsem novim izdatkom. Toda pri nas se mora uveljaviti socialni čut. Mi moramo tudi v tem pogledu uspeti.

Drugo važno vprašanje je skrb za higieno med našim narodom. Higiena je naš ponos. Strokovnjaki iz vse Evrope, pa tudi od drugod prihajajo k nam, da vidijo kako vzorno je zamišljeno zdravstveno skrbstvo pri nas. Ko bi imeli dovolj sredstev, bi mogli našo higieno službo še vse bolj razširiti. Prav tako nam je potrebna tudi čim večja skrb za asanaacijo naše vasi.

Tudi nas tare gospodarska kriza, toda naša zemlja še najlažje prenaša njena trenjena. Potrebno pa je, da sešemo na najbolj primernih zdravlilnih proti tej bolelini. Bolezen ima dve plati, zunanjo, na katero mi ne moremo vplivati, in notranjo, ki jo moramo izelčiti. Naš življenjski standard moramo prilagoditi današnjim gospodarskim razmeram.

Mi imamo v svoji državi stajna zdravilišča in mislim da je zločin, če se zdravimo v tujih zdraviliščih. Drugi lek, ki nam je potreben je: več altruizma! Nikomur nečem ničesar očitati, toda mislim, da je vsak poedinec dolžan po svojih močeh podpreti siromaka. Egocentričnost, ki se je po zaključku svetovne vojne razvila med nami, se mora spremeniti. Egoizem ne sme preko trupel drugih.

Osem čbsodb zaradi komunizma v Celju

Celje, 25. junija Danes dopoldne je bila na okrožnem sodišču v Celju tajna razprava proti osmim obdolženecem iz celjske okolice, ki so se morali zagovarjati zaradi komunistične propagande. Petčlanskemu senatu je predsedoval predsednik okrožnega sodišča dr. Vidovič, votanti so bili s. o. a. Triller, dr. Dolničar, Božič in Detiček, obtožbo je zastopal namestnik drž. tožilca dr. Juhart, obtožbenca pa so zagovarjali odvetniki dr. Goričan, dr. Vrečko, Erhartič, dr. Hodžar in dr. Likar.

Predsednik je ob 13. razglasil sodbo, s katero se obsojajo po zakonu o zaščiti države: 20letni Viktor Arzenčič iz Zavodne pri Celju, ključavničar v železarni v Storah, na 2 leti robije; 21letni tovarniški delavec Florijan Zahojnik iz Gaberja pri Celju na 10 mesecev strogega zaporja in izgubo častnih pravic za dve leti.

20letni delavec Mihael Zupanc iz Zavodne na 6 mesecev strogega zaporja pogojno za dobo treh let in izgubo častnih pravic za dobo 1 leta. 59letni Martin Zupanc, bivši posestnik v Zavodni in delavec v samotni livarni v Storah, na 8 mesecev strogega zaporja in izgubo častnih pravic za dobo dveh let; 44letni posestnik Ivan Vasa iz Gotovelj, delavec v samotni tovarni v Storah, na 8 mesecev strogega zaporja in izgubo častnih pravic za dobo dveh let. 20letni delavec Peter Stante iz Sp. Hudinje pri Celju, na 2 meseca zaporja in 120 Din denarne kazni. 20letni Alfonz Dolher iz Celja, slušatelj prava na ljubljanski univerzi, na 2 meseca zaporja pogojno za dobo treh let. 20letni Ivan Osa iz Sp. Hudinje, brez stalne zaposlitve, na 2 meseca zaporja.

Avto pregazil kolestarja

Celje, 25. junija V nedeljo okrog 22.30 sta se peljala 38letni posestnik Rudolf Ločičnik iz St. Petra v Savinjski dolini in Matevž Zohar s kolezi iz St. Petra proti Dobrteš vasi. Na državni cesti v Dobrteš vasi jima je privozil nasproti avtomobil nekega Celjana, ki se je vračal v mesto. Iz doslej nepoasianjenega vzroka je trčil avtomobil z veliko silo v Ločičnikovo kolo in ga razbil, Ločičniku pa je pri karambolu počila lobanja. Ponesrečenca so takoj prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer pa je danes dopoldne ob 9.45 podlegel poškodbam.

Vremenska napoved

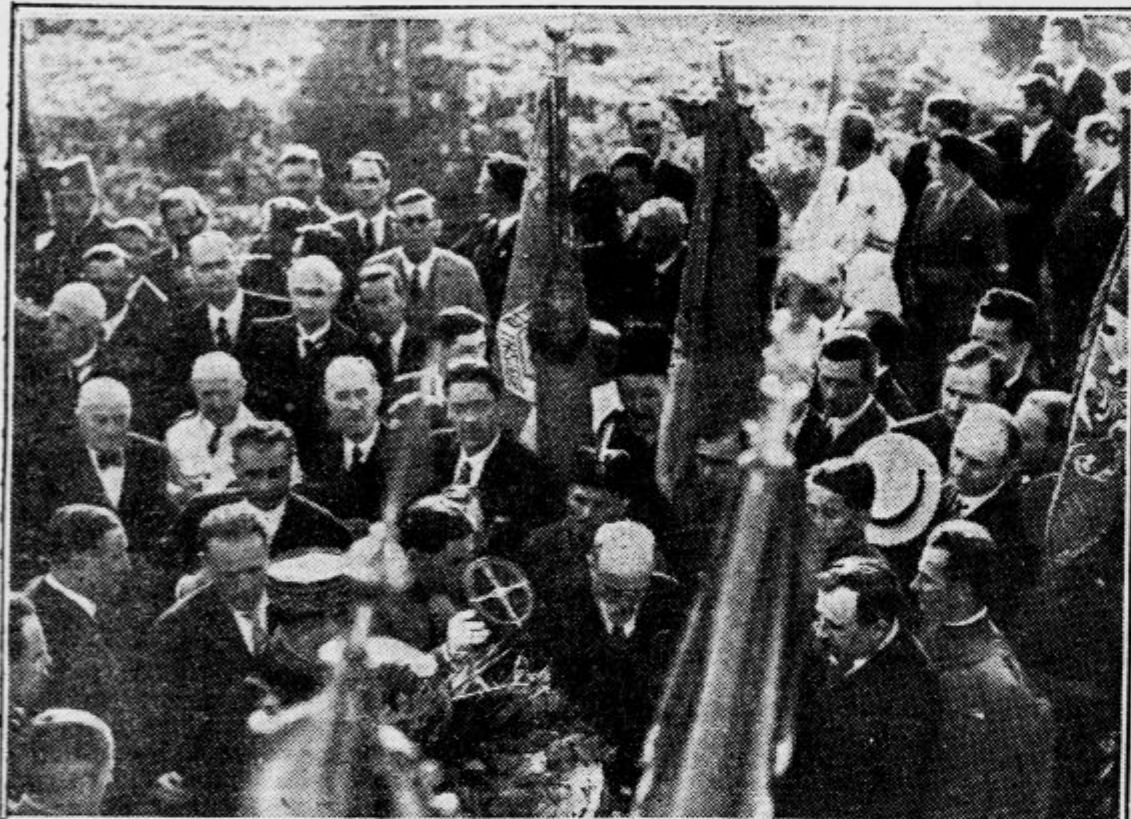
Zagrebska vremenska napoved za danes: Polagoma bolj oblačno, ponekod vetrovno, toplo. — Situacija večerašnjeja dne: Zadnje dni je prevladoval nad južno Evropo visok pritisk z močno insolacijo. Nad severno Evropo se je stvorila barometrična depresija, ki polagoma prodira proti jugu. Tudi nad jugozanadom prevladuje nižji pritisk, ki se je pričel širiti proti vzhodu. Pritisk je po večini padel za 1 do 3 mm, posebno v centralnih in vzhodnih krajih države. Dunajska vremenska napoved za turek: Oblačno, toplo e krajevnimi nevihtami.

Naši kraji in ljudje

Minister Louis Barthou v Beogradu

G. minister Louis Barthou zapuša v spremstvu predsednika vlade Uzunovića in zunanjega ministra Jevtića parnik »Aleksander«, ki je odličnega gosta po Dunavu pripeljal iz Orsove v Beograd

V počastitev vojnih žrtev je predstavnik velike zaveznice, francoske republike, položil krasen venec ob spomenik branilcem Beograda

Dobrovoljski častnik — zagrebški nadškof

Zagreb, 25. junija

Množice Zagrebčanov in okoličanov so v nedeljo prisostvovali veliki cerkveni svečanosti: posvečenju nadškofa-koadju-

torja dr. Alojzija Stepinca. Praznični dogodek je še v posebno lepi meri pokazal, s kako velikimi simpatijami je javnost sprejela imenovanje mladega, inteligentnega svečenika za visokega cerkvenega dostojanstvenika, ki bo nekdo nasledil veliko dedščino sedanega katoliškega metropolitana Jugoslavije, nadškofa dr. Bauerja. Kdo se je mogel še pred meseci navedeti, da bo novi zagrebški nadškof svetnik, ki je dopolnil šele 36 let in je bil šele pred 3 in pol leti posvečen za duhovnika! Ali vse dosedanje življenje izpričuje, da je bil imenovan pravi mož, človek, ki

je v mladih letih nabral obilno izkušnje in ki ga odlikujejo: delavnost, zelo lep značaj, velika pobožnost, pa tudi krepka narodna zavednost. Novi nadškof je doma iz vasi Krašića, v bližini Zumberka in Ozlja. Njegov oče je bil napreden, narodno zelo zaveden gospodar, umrl je lani v 80. letu starosti. Mati Barbara, ki zdaj s pomočjo ostalih sinov vodi vzorno posestvo, je bila doma iz revne hiše, vendar pa jo je ugledni gospodar poročil zaradi izredne marljivosti in poštenosti. Ze v ljudski šoli je Alojzij Stepinac pokazal izreden talent in ko so ga nato poslali v srednjo šolo, je upravičil vse nade, ki so jih starši in učitelji stavili vanj: bil je od začetka do mature vedno prvi v razredu.

Leta 1916. je moral takoj po maturi v vojsko in na fronto. Na Pijavi ga je zasula mina in Avstrijci so ga proglasili za mrtvega. Toda Italijani so ga izkopali in ko je okreval, se je kot častnik prijavil v taborišču jugoslovenskih oficirjev (Nocera Umbra). Kot dobrovoljec je bil v činu podporočnika poslan na solunsko fronto in je po zmagovitem proboju še služboval v Gnjilanih in Prištini. Šele 1919 je bil demobiliziran kot rezervni poročnik. Nekaj časa je nato studiral na gospodarski fakulteti v Zagrebu ali preveč ga je vabil klic zemlje. Celih 5 let je pomagal doma na očetovem posestvu. Oral je, sejal, vršil vsa dela v vinogradu — skratka robotanec od ranega jutra do večera, za razvedrilo pa mu je bilo društveno delovanje: ustanovil je čitalnico in tamburaško društvo, obenem je večal telovadbo in se sam odlikoval kot vzoren telovadeč. Reorganiziral je domače gasilsko društvo — slednjic pa se je odločil, za duhovniški poklic. Na lastne stroške se je odpravil v Rim (Germanicum) in bil 1931 na največjem vseučilišču sveta promoviran za doktorja sholastične filozofije in teologije. Ko se je ves skromen in tih, odločen, da se umakne med samostanske zidove, vrnil v Zagreb, ga je nadškof dr. Bauer vzel k sebi in poglabljal z njim teološko-filozofsko izobrazbo. Jemal ga je s seboj na potovanja

PIXAVON

Pri stalni negi s Pixavonom in Pixavon-Shampoonom preneha izpadanje las in tvorba prhljaja. Lastišče se ukrepi, lasje pa dobe spet svoj naravni sijaj in blesk in se dajo z lahkoto frizirati.

in mu poverjal razne misije. Postavil ga je za ceremonijarja zagrebške nadškofije in za voditelja dobrodelne akcije. V tem svojstvu je dr. Stepinac izvršil mnogo dobrega. In zdaj, ko ga je dosegla izredna čast, lahko vsi pričakujemo, da bo mladi nadškof koadjutor vršil svojo nalogo v največjo korist naroda in v zadovoljstvo države in cerkve.

Kakor beležijo »Novosti«, je zagrebška nadškofija obenem z imenovanjem dr. Stepinca dobila tudi novega tajnika. Dosedanji tajnik dr. Slamič, ki je takisto bil eden izmed kandidatov za naslednika nadškofa dr. Bauerja, je demisioniral. Za novega nadškofijskega tajnika je imenovan katehet dr. Franjo Šeper.

Pri slabosti je naravna »Franz Josefov« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno. V dopisih hvalijo zdravniki za ženske soglasno prav milo učinkujoč način »Franz Josefove« vode, ki je zlasti pripravna za nežno rast ženskega telesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specialnih trgovinah.

Sklepi kongresa železničarjev

Subotica, 25. junija

Na kongresu nacionalnih železničarjev in brodarjev, ki se je preteklo nedeljo vršil v Subotici, je 130 delegatov iz vseh krajev naše države zastopalo 34.000 članov UJNZB. Poslane so bile pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju ter češkoslovaškim in poljskim železničarjem, ki so bili kongresu brzojavno počezeli najboljši uspeh. Soglasno so bili sprejeti sklepi kongresa, ki zahtevajo:

Osnrednje vodstvo organizacije naj poslednjič nastopi na pristojnih mestih in prepriča merodajne činitelje o težavnem položaju železničarjev in brodarjev, zaradi česar naj se ukrene vse, da se stanje izboljša. Spremeni naj se novi pravilnik o režijskih vzhajih, vrnejo se naj stare pravice, od česar bo samo država imela korist. Izvaja naj se pravilnik o delavstvu, vpoštevajo vse njihove potrebe. Ustvari naj se nov zakon o državnem prometnem osebju, vpoštevajo pripombe in predloge združenja kot zakonitega predstavnika jugoslovenskih železničarjev in brodarjev. Ako osrednji upravi organizacije ne bo uspelo v enem mesecu doseči, da se izpolni vsaj prva zahteva, mora v avgustu sklicati izredni kongres, za katerega bodo vse oblastne uprave pravočasno izvršile potrebne priprave. — Pri volitvah je kongres pohvalil delovanje dosedanje uprave in ji izkazal zaupanje s ponovno izvolitvijo.

Bolgarski stenografi v Ljubljani

Ljubljana, 25. junija

Dopoldne so se pripeljali iz Celja bolgarski stenografi, ki so se udeležili proslave prof. Bezenška na Frankolovem. Na kolodvoru so jih pričakovali zastopnik župana dr. Puca, magistratni svetnik dr. Brilej, zastopnik Jugoslovensko-bolgarske lige njem tajnik g. dr. Stanko Jug, za banko upravo Josip Ribičič in prof. Svetel kot zastopnik slovenskih stenografov. Ker so prišli gostje v dopoldanskih urah in ker je imel poleg tega še vlak precejšnjo zamudo, nismo sicer videli na kolodvoru one množice, ki običajno sprejema predstavnike bratskih slovenskih narodov, a vendar je bil sprejem zelo priskrben. V spremstvu bolgarskih gostov so iz Beograda zastopnika stenografov našega narodnega predstavnika dr. Mašič in dr. Škrebilin ter trojica stenografov, po Sloveniji pa jih spremlja kot vodnik prireditelj Beznove proslave gospod profesor Bolhar iz Celja.

Po dobrodošlih dr. Brileja, prof. Svetla in dr. Juga, za katere se je zahvalil v lepi bolgarski predsednik društva stenografov dr. Bazilijev, so se podali gostje na ogled mesta pod vodstvom zastopnika občine gospoda Kozinca. Za časa svojega bivanja v Ljubljani so bili gostje mestne občine, ki jim je priredila kosilo pri Slamiču. Popoldne so se po odpreli na Bled, odkoder

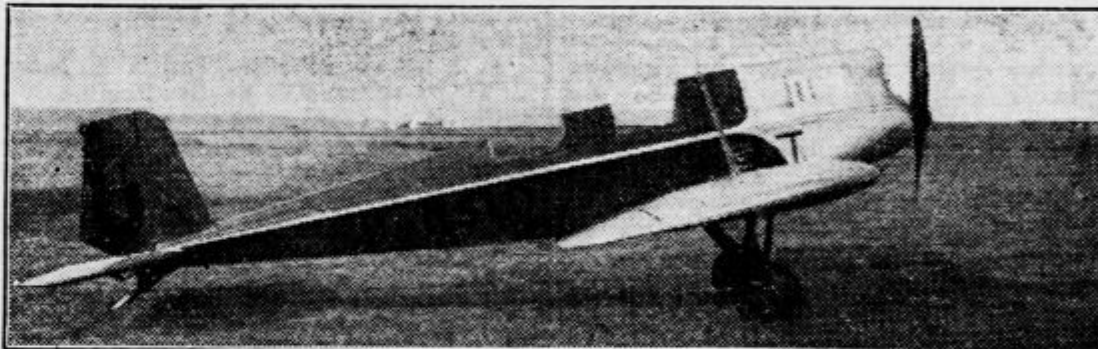
se jutri vrnejo naravnost v domovino. Bolgari so z izletom zelo zadovoljni, navdušeni so nad lepoto naših krajev, ki so po njihovi sodbi precej podobni njihovim domovini. Posebno prijeten vtis je napravila na nje ljubeznivost naših ljudi, ki so goste povsod sprejemali s pravo bratsko prijaznostjo.

Bolgarski stenografi ob sprejemu na ljubljanskem kolodvoru. Na desni njihov vodja Dimitrij Antonov, šef parlamentarne stenografske službe v Sofiji

Dve letalski nesreči

Podrobnosti o katastrofi Janka Colnarja v Zagrebu Pogreb bo jutri popoldne

Letalo »Lojze« je bilo tem bolj ponos našega Aerokluba, ker je bilo doma konstruirano, motor 80 HP pa je bil iz Anglije in je lahko razvijal hitrost 200 km na uro. Veljalo je 270.000 Dina

Ljubljana, 25. junija

Kakor je že poročalo ponedeljsko »Jutro«, se je pri letalskem mitingu v Zagrebu smrtno ponesrečil naš najboljši civilni pilot Janko Colnar. Njegova tragična smrt,

ki je v vsej naši javnosti vzbudila globoko obžalovanje in iskreno sočustvanje z njegovo družinico, je bila posledica tiste nedoumljivega naključja usode, ki največkrat ugrablja viteze značilnih usov. Janko Colnar je imel nalogo, da na zagrebškem mitingu pokaže s svojim »Lojzetom«, da je hitrejši od novega zagrebškega letala, ki ga je zgradil mladi konstruktor Paskijević in ki je v nedeljo popoldne bilo krščeno na ime »Lastavica«. Novo letalo je povsem kopirano po »Lojzetu«, samo da so dimenzije povečane. Pri skupnem startu obeh letal je Lojze takoj začel razvijati večjo brzino in je svojega novega vrstnika ob velikem navdušenju številnega občinstva gladko premagal.

O tej usodni tekmi nam pripoveduje šef našega letalskega centra, poslanec dr. Rapa, ki je s Colnarjem zastopal Ljubljano na mitingu:

— Prvi je startal Paskijević in ko je bil že v zraku je Colnar odletel za njim. Ze takoj v početni fazi letenja je bilo videti, da je »Lojze« v premoči nad »Lastavico«,

kateri se je takoj približal. Po tem poskusu se je Colnar dvignil v višino kakšnih 900 do 1000 m ter izvedel z aparatom nekaj letalskih figur, ki zahtevajo mirne, fine roke. Nato se je pripravil že na spuščanje in se je z ustavljenim motorjem v ozkih spiralah spuščal proti zemlji. V višini kakšnih 150 do 300 m je letalo izmenada zdrnilo v takozvani tvti, to se pravi: vrteč se okrog svoje podolžne osi se je kakor sveder v les s silno brzino zagnalo proti zemlji. Zaradi prenapetosti duha letala ni mogel več dobiti v svojo oblast. Ko je že videl, da krmilje zaradi premajhnega zračnega pritiska ne deluje, si je skušal pomagati s dodajanjem plina. Pa tudi to ga ni moglo več rešiti. Tik pred udarcem ob zemljo je še ugasil motor in s tem preprečil požar.

— Ko je »Lojze« treščil ob tla, je občinstvo zastala sapa. Naš ponosni reče »Lojze« je bil samo še kup razvalin, a ko so prvi reševalci pohiteli tja, so Janka Colnarja izvlekli iz letala mrtvega, vsega zmesarjenega. Podpolkovnik Svarec je kot zastopnik komandanta aerodroma takoj odredil prevoz trupla v vojno bolnico.

Prevoz Janka Colnarja se danes ni izvršil, kakor se je pričakovalo, marveč bo krsta s truplom prepeljana iz Zagreba v Ljubljano jutri, v torek ob 16., nakar bo položena na mrtvaški oder na pokopjovnem stanovanju v Dravski ulici 1. Pogreb bo v sredo ob 18. Člane Aerokluba in rezervne oficirje zoveta obe organizaciji k pogrebu, enako pa bo gotovo tudi ostala Ljubljana dostojno počastila žrtev strastne ljubezni do našega neba.

Janko Colnar je bil doma pri Radovljici, kjer se je rodil v kmečki hiši 1896. V vojni se je izveščal za pilota v Dunajskem Novem mestu in se zlasti odlikoval na italijanski fronti kot pilot-fotograf v pomladnih borbah 1918. Unlužben je bil pri delniški pivovarni »Union«, poročil se je 1924; poleg soproge Milke objokuje smrt predobrega očeta sin Ivko, ki obiskuje II. razred realne gimnazije.

Za letalstvo je bil Janko Colnar ne samo idealno navdušen, temveč tudi eden najzvestejših, delavnih pionirjev. Bil je šef-pilot ljubljanskega Aerokluba. S svojo fino pilotsko roko je on edini mojstraval ponos našega letalstva, doma zgrajeno letalo »Lojze«, obenem pa je začel vzgajati rod novih civilnih letalcev v okrilju ljubljanskega Aerokluba. Na aerodromu plapolala v znak bridke izgube črna zastava.

Belišče — 8 mrtvih

Včerajšnje Jutro je tudi že objavilo tragično novice o katastrofi, ki se je primerila pri letalskem mitingu v Belišču. Agencija Avala je o tej katastrofi, ki mora vsakogar navdati z najglobljim obžalovanjem, izdala naslednje poročilo:

V nedeljo ob 17.30 se je letalo znamke »Germer«, ki je sodelovalo s petimi drugimi civilnimi letali na mitingu aerokluba v Belišču, srez valpovski, zaletelo v občinstvo.

Pet oseb je bilo takoj mrtvih, devet pa hudo ranjenih, tri osebe so dobile lažje poškodbe. Pilot Jaklič Bogumil je dobil tako hudo kontuzije, da je šele davi prišel k zavesti. Letalo je močno poškodovano. Vsem poškodovanim osebam so na letališču nudili zdravniško pomoč. Hudo poškodovane pa so prepeljali v banovinsko bolnišnico v Osljaku.

V teku noči so poškodbam podlegle tri osebe. Strokovna komisija preiskuje vzroke nesreče. Letalo je last osiškkega trgovca Teodora Drndarskega.

V lepi štajerski deželi...

Lepo uspel obisk Ljubljančanov na severni meji

Ljubljana, 25. junija

Nekdanja nemška ferajnsmajerija izginja. Ne gre več za to, da se posamezne, iz raznih simpatij sestavljene gruč kdaj pa kdaj dobro pozabavajo, najedo in napijo. Prišli smo navsezadnje vendarle do tega, da damo tudi nedeljni obraz svojega hotenja po moči in zdravju naroda.

Med nešteti bolj ali manj ali prav nič potrebnimi društvi imamo tudi nekaj resnih društev prijateljev tega ali onega naroda, te ali one misli, te ali one pokrajine. In prav med slednjimi je danes nedvomno eno najpotrebnejših in eno najpomembnejših: »Društvo prijateljev slovenskih gorci«. Ne priveda si v prvi vrsti le to, da bi poglabilo stike med Ljubljano in Mariborom ampak zlasti, da dvigne slovensko ljudstvo na severni meji v nacionalnem pogledu, da ga pripravi do tiste narodove samozavesti, ki v najtežjih urah ne more poznati oklevanja, ki v najveselejših trenutkih nikoli ne more pozabiti svoje zemlje.

Nedeljski izlet Ljubljančanov je bil prav v tem sijajna manifestacija, da smo bratje in sestere s severne meje in iz središča Slovenije eno telo, ki bo živelo, delalo in se po potrebi branilo do zadnjega diha.

V ranih jutranjih urah je napolnilo dolgi posebni vlak na ljubljanskem kolodvoru okoli pet sto Ljubljančanov. Nebo je obljubljalo krasen dan, da je kmalu slahernemu zaigralo srce in sprožilo tu pa tam mehko slovensko pesem, ki je izletnike spremljala do Maribora, in se potem razlila preko vse zelene, valovite slovenske štajerske zemlje. Vrli ljubljanski župan g. dr. Dinko Puc, predsednik »Društva prijateljev Slovenskih gorci« finančni vice-direktor v p. g. Martin Spindler, številni ljubljanski občinski svetovalci in razni odličniki državnih in zasebnih korporacij so vzorno prirejenemu izletu veliko pripomogli s svojo prostodušnostjo in agilnostjo, da je vladalo ves dan veselo razpoloženje, najboljša volja. Na poti tja so bili vsi deležni zajtrka — a tri gospodične so prav vsakega razveselile z lepo dišečimi domačimi nageljčki. Komur je pa bilo premalo tega zajtrka in nageljčkov in veselega smeha gospodičen, je krenil skozi dolgo vrsto vagonov in kljub hudemu prepihu v okrepčevalnico, kjer je za zmerno ceno dobil kozarček dobrega žganja, skodelico kave ali kos potice in si takop rivezal dušo ob mirno, skoroda slovensko spečem harmonikarju...

Maribor. V jutranjih urah že pripeka zlato štajersko sonce, ki ga blaže sapa z zelenih gorci.

Na kolodvoru je zbrana velikanska množica. Maribor se je za sprejem Ljubljančanov pripravil tako slovesno kakor še nikoli. Solska mladina je napravila prihajajočemu vlaku špalir. In množica je goste tako spontano pozdravljala, da je na mah moral slaherni pozabiti, od kod je, kaj je in še celo svoje skrbi. Zastopana so bila vsa mariborska oblastva, društva in organizacije po svojih zastopnikih. Z mariborskim županom dr. Lipoldom so bili pri sprejemu navzočni: oba sreska načelnika dr. Senekovič in dr. Makar, urednik »Plainskega vestnika« direktor dr. Tominešek ves odbor Zveze za tujski promet, župan iz Št. Lenarta dr. Gorišek in drugi Goste je pozdravil župan dr. Lipold s prisrčnim in glede na severno mejo smiselno znanim govorom, ki mu je sledilo dolgo-trajno odobravanje gostov in Mariborčanov. V imenu Ljubljančanov je zahvalil župan dr. Puc, ki je poudaril nacionalni in gospodarski smisel izleta ter končal z besedami: »Kar je našega ne izpustimo!« — Njegove besede so izzvale vihar navdušenja in je kar kazalo, da se izlet spremeni in manifeštativen pohod gostov iz bele Ljubljane. Tako je tudi bilol — Zadnji je govoril predsednik g. Martin Spindler, ki se je z izbranimi besedami zahvalil vsem Mariborčanom za veličastni sprejem, nakar se je množica pričela valiti s kolodvora, in so

pred peronom v nekaj trenutkih zbrala okoli vodnikov in skavtov s tablicami na palicah, da ni bilo prav nič zmešnjave.

Maribor je bil ves v zastavah. Praznično razpoloženje je raslo od trenutka do trenutka. Severna slovenska prestolnica je pokazala svojo nacionalno voljo do rasti, a gg. dr. Baš, dr. Travner in drugi so odlično prikazali kulturne vrednote Maribora, njegove stare spomenike in njegovo sedanje delo in pomen za jugoslovensko državo.

Dasi je sonce pripekalo kar malo preveč, so se gostje po kosilu, veseli sprejema in vzorne organizacije, razpršili na vse strani, na Pohorje in v Slovenske gorice. Povsod deležni krasnega sprejema domačinov, so marsikateri prvič občutili lepo, široko dušo slovenskega štajera in Stajerke. Povsod je bilo v obilni meri poskrbljeno z godbo, plesom in imenitnim vinom, ki je — o, nedvomno! — prav vsem ostalo v najlepšem spominu. — Tako je ta izlet pokazal, da so podobne prireditve v vsakem pogledu najprimernejše za spoznavanje našega sveta in našega človeka

Pristopajte k »Vodnikovim družbi«

Magda Schneider, Max Hansen

Srečno pot

v premieri vesele opere

ADELA SANDBOOK nas bo v tem filmu zabavala in kratkočasila kot še nikdar. Godba, petje, smeh, zabava in veselje

Predstave ob 4, 7.15 in 9.15

ELITNI KINO MATICA

Domače vesti

Diplomiran je bil na pravni fakulteti univerze v Zagrebu g. Oton Ambrož, novinar, rez. art. podporočnik, dolgoletni poročevalec zagrebških »Novosti« in beograjskega »Vremena«. Nasemu novinarskemu tovarišu in političnemu prijatelju iskrene čestitke!

Sodniški izpit eta napravila pri predsedništvu apelacijske sodišča v Ljubljani sodniška pripravnikinja iz Maribora g. Fran Gubenšek in Jože Podboj. Čestitamo!

Iz vojnospadne službe, Sodni poročnik Ciril Spindler iz Sarajeva je te dni pred komisijo v Beogradu položil z dobrim uspehom kapetanski izpit. Čestitamo!

Ivan Meštrovič potuje v Ameriko. Naš veliki mojster Ivan Meštrovič bo v bližnjih dneh odpotoval v Ameriko, kjer ostane delj časa, ker je v Zedinjenih državah dobil velika naročila.

Jugoslovanski savez trezvenosti bo imel svojo skupščino letos v Sarajevu 30. junija in 1. julija. Kot delegat društva »Treznost« za dravsko banovino se je udeležil br. R. Horvat, učitelj v Škofji Loki in znani treznotni propagator med Sokoli.

„ORAHOL“

je pristno orehovo olje, zato za sončenje priznana najboljša.

PARFUMERIJA IN FOTO »VENUS« nasproti pošto.

Velika gasilna prireditev na Zidanem mostu. V nedeljo 1. julija 1934 bo na Zidanem mostu blagoslovitev nove motorne brigade. Ob tej priložnosti bo tudi tombola, katere čisti dobiček gre v kritje motorke. Dobitki so krasni. Obenem bo zlet gasilske župe sreza Laško. Prireditev se bo vršila s sv. mašo ob 9.50 na prostem in s sodelovanjem domače godbe, tombola pa se prične popoldne ob 14. Vsa tovariška društva in čete, vsi prijatelji gasilstva vabljani!

Šestdesetletnica zagrebške univerze. Povodom šestdesetletnice univerze v Zagrebu priredi univerzitetni senat dne 29. junija svečano akademijo v veliki dvorani vseučilišne knjižnice.

Na zagrebški univerzi predavanja ustavljena. Z razglasom rektorja so na zagrebški univerzi do nadaljnjega ustavljena vsa predavanja. Zgodilo se je to zaradi tega, ker so v soboto popoldne univerzitetni slušatelji onemogočili predavanje profesorju dr. Košutiću. Večjih nemirov ni bilo.

Župan Klancič umrl. V goriskih bolnišnici je pretekli teden umrl po kratki bolezni nekdanji dolgoletni župan v sosednji Podgorci g. Anton Klancič. V nedeljo popoldne so ga ob spremstvu množice pokopali na »omačem pokopališču«. Pokojnik je bil ugleden posestnik. Dolgo dobo let je županoval v Podgorci, za katero je v časih pred vojno tudi izredno mnogo storil. Bil je močan duh, prepreden z globoko ljubeznijo do svojega ljudstva. Dosegel je visoko starost nad 80 let. Povojni žel visoko starost nad 80 let. Po vojni sten mu bodi spomin!

Mlekarska šola v Škofji Loki zaključila šolsko leto 1933-34 sivoeno na Vidov dan 28. t. m. ob 10. dopoldne. Kmetovalci in prijatelji zavoda vladno vabljani.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlažn., 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1-10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavin. Temperatura: prve številke pomenijo 25. junija

Ljubljana 7. 762.7, 19.0, 74, 0, 1, —, —; Ljubljana 13. 761.8, 27.6, 36 SW4, 1, —, —; Marjbor 7. 761.6, 17.0, 80, 0, 0, —, —; Zagreb 7. 762.8, 19.0, 80, SW2, 0, —, —; Beograd 7. 762.4, 26.0, 60, 0, 0, —, —; Sarajevo 7. 764.7, 16.0, 80, 0, 0, —, —; Skopje 7. 764.7, 16.0, 60, 0, 0, —, —; Split 7. 763.6, 22.0, 60, 0, 0, —, —; Kumbor 7. 763.5, 19.0, 90, NE1, 0, —, —; Rab 7. 763.7, 22.0, 40, E2, 1, —, —

Temperatura: Ljubljana 28.4, 15.5; Marjbor 27.0, 14.0; Zagreb —, 17.0; Beograd 30.0, 19.0; Sarajevo —, 10.0; Split 29.0, 19.0; Skopje 35.0, 12.0; Kumbor —, 17.0; Rab —, 20.0.

Same še danes

meta. Pri sprejemu na kolodvoru ni igrala žel. godba »Sloga«, nego delavska godba »Zarja«.

— Predavanje o stanju akcije za univerzitetno knjižnico. Danes ob pol 8. sveder v ljubljanskem radiu polurno predavanje o letošnji borbi akademikov ljubljanske univerze za univerzitetno knjižnico. Iz mnogih člankov v našem časopisu je javnosti znano veliko prizadevanje, ki je bilo letos opravljeno za dosego stavbnih kreditov, toda iz njih si je bilo le težko ustvariti celotno sliko o izgledih za zidavo. To predavanje ima namen seznaniti naše najširše kroge z odgovori, ki so jih akademiki dobivali v toku svojih prizadevanj, dalje z vsem številnim statističnim materialom s katerim so podkrepili svoje upravičeno zahtevo, z uspehi, ki so jih do-

Dojenčkom od 5 mesecev dalje se dajejo z dobrim uspehom prikuhe kot špinača, pesa, koleraha ali karfiola, obenem s preizkušenim in znanstveno pregledanim proizvozdom

HORDENZYM
dr. Wandera
Prikuho s Hordenzymom jemljejo dojenčki zelo radi.
»Hordenzym« se dobiva v vseh drogerijah in lekarnah. Cena Din 59.—

segli s svojo akcijo doma pa tudi s velikimi neuspeli. Akcija za dosego kreditov od države se bo nadaljevala. Ker pa so bili dosedaj napori zelo veliki in je bila akcija organizirana tako široko, da je bilo malo naših javnih delavcev, ki bi ne bili kakorkoli posegli vanjo, bo izbrano poročilo o stanju in izgledih za univerzitetno knjižnico gotovo zanimajo javnost.

— V ljubljanskem klubu bo drevi ob pol 20. predaval urednik Fran Teresglav o religiozni miselnosti s posebnim ozirom na pravoslavno krščanstvo. Vabljani vsi člani kluba in po njih vpeljeni gostje.

Ježa v smrt

Borba na življenje in smrt hrabrega cowboya Toma Keeneja na divjem zapadu za zmago pravice. Danes ob 4. 7. in 9. uri. Vstopnina Din 4.50 in 6.50. Zvočni kino »Dvorc«. Telefon 27-30.

— Šentviška mešč. šola razstavlja uspehe svojih učencev. Kakor vsa zadnja leta, se je tudi v nedeljo vršila na šentviški meščanski šoli občinska šolska razstava, ki je nazorno izpričala napredek zavoda. Lani se v dveh, letos so razstavili kar v treh dvoranah. V prvi so med ročnimi deli nekaj posebnega intarzijske, med katerimi si opazila dve, tri uspele umetnine. V pouku seveda še zmerom prevladuje risanje, ki se goji v vseh vrstah od pršilne tehniko in iglo do pastelov. Prav zanimive so slikarje na vazah. Druga dvorana je kar prenatrpana z ženski ročnimi deli. Toliko in tako dobrih doslej še ni bilo razstavljenih. Po stenah vise številni obleke in prti v krasnih narodnih motivih, slovenskih, hrvaških in srbskih. Pouk ženskih ročnih del je v šentvidu očitno v odličnih rokah. Delo gospodinjstve šole prav lepo predstavljata dve mizli, od katerih kaže ena, kako se pogrinja, druga pa je obložena z zapeljivimi jedili. V kotu nasproti vratom so razstavljene prav čedno izdelane blazine, med njimi pa lutka, za katero je učenka napravila krasno oblečko. Tretja dvorana je polna risb in ročnih del. Posrečeni so precizno izdelani lampični JS, posebno pozornost pa vzbujajo lepki, ki vabijo na tombolo podmladka JS v Ljubljani in s katerimi si je šentviška meščanska šola priborila prvenstvo med vsemi ljubljanskimi srednjimi in meščanskimi šolami. Dijakom in dijakinjam, kakor tudi vsemu učiteljskemu zboru smemo za odlično razstavo od srca čestitati.

— Upokojenci in upokojenke! Pisarna pripravljalega odbora za ustanovitev »Zdravstvene zadruge« za Ljubljano in okolico pošlje ob 9. do 12. dneвно, razen ne-

delj in praznikov v Delavski zbornici v Ljubljani, Miklošičeva cesta 23, glavni vhod, I. nadstropje, levo. Vsi oni upokojenci in upokojenke, ki želijo pristopiti k zadrugi naj se čimprej prijavijo ter prinese s seboj penzijske dekrete, rojstne liste otrok ali uradno izstavljene izvlečke rojstnih podatkov istih ter zadnji čekovni odrezek o prejeti pokojnini. Čimprej naj se pa zgledajo vsi upokojenci in upokojenke, ki so že izpolnili pristopne izjave, istočasno javljamo, da se vrši sestanek »Zdravstvene zadruge« v sredo 27. t. m. ob 9. v dvorani Delavske zbornice, pritičlje, na katerem se bo podrobneje razpravljalo o pravilih.

— V kapeli slovenske starokatoliške cerkve v Ljubljani na Gosposvetski cesti št. 9. bo v četrtek — na Vidov dan — služba božja ob 9. za padle junake Jugoslavije.

— Ustanovni občni zbor naše banovinske sekcije Jugoslovanske ženske zveze se bo vršil v soboto ob pol 18. v sejni dvorani mestnega magistrata, na kar se opozarjajo članice vseh ženskih društev.

— Občinski društvo v Ljubljani priredi v torek 3. julija poučno ekskurzijo članstva v tovarne Kranjske industrijske družbe Javornik in Jesenice - Sava. Prijava za izlet se sprejema pri predsedniku društva g. Josip Rebeku in društveni pisarni, Beethovnova ul. št. 10, pritičlje levo, izhujščno do 30. junija t. l.

— Razstava risarskih izdelkov učencev III. drž. realne gimnazije v Ljubljani, Vegova ulica 4, bo odprta v sredo 27. in v četrtek 28. t. m. od 8. do 12. ter od 15. do 18. v risalnici v prvem nadstropju. Vstop je brezplačen.

— Igra narave. Na Golovcu je našel v nedeljo popoldne zanimivega gobana g. Stefe Jožef. Dokaj velik goban nosi na svoji glavi še majhnega jurčka. Vsekaror zanimiva igra narave, ki je najditelja še posebno razveselila. Goban je v izločki oglasnega oddelka »Jutra« v Prešernovi ulici.

DAMSKE PRALNE OBLEKE
iz vseh vrst modnih in trepižnih blagov od 80 do 150 Din; fine svilene, najnovejši modeli od 220 do 230 Din; damske bluze triko od 22 Din; trepižne poplin od 70 Din naprej; najfinješe svilene od 110 do 180 Din; sportna krila od 45 do 85 Din; fina modna krila od 120 do 160 Din kakor tudi vseh vrst otroških in dekliških obleke tudi zelo velike izbire po najnižjih cenah

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra 29

delj in praznikov v Delavski zbornici v Ljubljani, Miklošičeva cesta 23, glavni vhod, I. nadstropje, levo. Vsi oni upokojenci in upokojenke, ki želijo pristopiti k zadrugi naj se čimprej prijavijo ter prinese s seboj penzijske dekrete, rojstne liste otrok ali uradno izstavljene izvlečke rojstnih podatkov istih ter zadnji čekovni odrezek o prejeti pokojnini. Čimprej naj se pa zgledajo vsi upokojenci in upokojenke, ki so že izpolnili pristopne izjave, istočasno javljamo, da se vrši sestanek »Zdravstvene zadruge« v sredo 27. t. m. ob 9. v dvorani Delavske zbornice, pritičlje, na katerem se bo podrobneje razpravljalo o pravilih.

— V kapeli slovenske starokatoliške cerkve v Ljubljani na Gosposvetski cesti št. 9. bo v četrtek — na Vidov dan — služba božja ob 9. za padle junake Jugoslavije.

— Ustanovni občni zbor naše banovinske sekcije Jugoslovanske ženske zveze se bo vršil v soboto ob pol 18. v sejni dvorani mestnega magistrata, na kar se opozarjajo članice vseh ženskih društev.

— Občinski društvo v Ljubljani priredi v torek 3. julija poučno ekskurzijo članstva v tovarne Kranjske industrijske družbe Javornik in Jesenice - Sava. Prijava za izlet se sprejema pri predsedniku društva g. Josip Rebeku in društveni pisarni, Beethovnova ul. št. 10, pritičlje levo, izhujščno do 30. junija t. l.

— Razstava risarskih izdelkov učencev III. drž. realne gimnazije v Ljubljani, Vegova ulica 4, bo odprta v sredo 27. in v četrtek 28. t. m. od 8. do 12. ter od 15. do 18. v risalnici v prvem nadstropju. Vstop je brezplačen.

— Igra narave. Na Golovcu je našel v nedeljo popoldne zanimivega gobana g. Stefe Jožef. Dokaj velik goban nosi na svoji glavi še majhnega jurčka. Vsekaror zanimiva igra narave, ki je najditelja še posebno razveselila. Goban je v izločki oglasnega oddelka »Jutra« v Prešernovi ulici.

Primarij DR. KUNST do preklica ne ordinira.

— Usoden padec. Pred Škofljo, pred hišo št. 19 je večerj popoldne padel s viso 42letni delavec Jože »varetnik, uslužbenec pri Vidmarju. Naretnik je priletel na tramvajsko tirnico, in sicer je priletel na glavo. Dobil je hude poškodbe in so ga na zdravniško oddelno odpeljali v bolnišnico.

— Nepoboljšljiv grešnik. Ruski emigrant Aleksander je pribežal kmalu po končani revoluciji iz Rusije v Jugoslavijo, kjer se je ustavil v Ljubljani. Tu pa ni skušal pričeti poštenega življenja marveč se je preživljal s krajo. Te dni se je spet vrnil v Ljubljano, kjer je ukradel neke gramofon in ga prodal v Mostah. Pri tem poslu pa so ga zasledili in ga ponovno vtačnikli v zapor.

Iz Celja

— Celjska podobor županske zveze je imel v soboto popoldne v Občnem domu plenarno sejo, ki ji je prisostvovalo 27 župnikov, občinskih odbornikov in tajnikov, ki so zastopali 17 občin. Navzoč je bil tudi sreski načelnik g. dr. Vidmar. Po pozdravnih besedah predsednika podobora g. Vinka Kukovca je poročal g. dr. Kukman, referent pri banki upravi v Ljubljani, o uredbi in statutu o občinskih uslužbenecih. Višji inšpektor banke uprave g. Goricki iz Ljubljane je poročal o občinskem proračunu in sestavljanju zaključnega računa. O vseh točkah se je razvila živahna debata. Ob zaključku je bila izrečena želja, da bi se slični sestanki vršili pogosto, zlasti pa, kadar se je treba izreči za razna javna dela v srezu.

— Razstava rib in ročnih del, ki je bila v nedeljo in ponedeljek na deski in dekliški meščanski šoli v Celju, je bila bogata in zanimiva. Po izjavi odposlanca ministra prosvete dela zavod po novem, modernem načinu, ki vprega vse notranje sile in čustva vsakega posameznika ter razvija fantazijo, samozavest in veselje do dela. Od prvga razreda dalje se goji figurativno risanje v različnih kombinacijah iz življenja in dogodkov iz okolice učencev. Ročno delo je bilo letos zaradi pomanjkanja učnih moči skrajano, kljub temu pa so bili razstavljeni lepi mizarski izdelki iz rafije in kipi v naravni velikosti. Zadnja razstava je bila pred štirimi leti. Na razstavi smo videli slike, ki so bile že razstavljene v Mariboru, Ljubljani in Beogradu ter po nalogu ministrstva prosvete tudi v Pragi.

— Brezposelnost pojema. Pri celjski ekspozituri javne borze dela se je od 11. do 20. t. m. na novo prijavilo 81 brezposelnih (55 moških in 26 ženk), posredovan je bilo 39, odpotovalo je 12, odpadlo pa 120 brezposelnih. Dne 20. t. m. je ostalo v evidenci 278 brezposelnih (235 moških in 43 žensk) napram 368 (331 moških in 37 žensk) dne 10. t. m.

Kamor pride Doramad, tja prinese blagodat!

Doramad

zobna krema z blagodejnim žarki radija.

— Zbornica za TOI bo imela uradni dan za Celje in okolico v torek 3. julija ob 8. do 12. v posvetovalnici Zdrženja trgovcev za mesto Celje v Razlagovi ulici.

— Obnovite srečke drž. razredne loterije v podružnici »Jutra« v Celju.

— Kino Union. Danes ob 16.15 in 20.30 zvočni vellefilm »Carica Katarina« in zvočni predgra.

Iz Maribora

— Domoljubna prireditev ob naši soverni mejl. V nedeljo je priredila narodna šola v Gornji Kungoti ljubko otroško prireditev, le žal, da ni bil posest iste tašen, kakor so ga upravičeno pričakovali prireditelji. Kljub pozivu v dnevnem časopisu iz iz Maribora pohiteli na to lepo obsejno postojanko le zastopniki GMD. Od sosednjih šol je bila zastopana samo Sp. Kungota. Po prisrčnem pozdravu je upravitelj Šprajc učinkovito orisal pomen Vidovega dneva. Nato so sledile pesmi in deklaracije otrok. Bila je to vidovdanska proslava in proslava materinskega dneva. Otroci so lepo uprizorili igrico »Kovač boče bitle«. Zlasti je svojo vlogo nad vso dobro režila Marjana, ki je s svojim naravnim in nepriljubljen nastopom občinstvo naravnost očarala. Prizor »Mali jarki« z narodno himno je prireditev zaključil. H koncu je spregovoril še g. šolski nadzornik Tomažič, ki je starše opominjal k skrbnemu delovanju z učiteljstvom v blagor otrok.

— Dva nova člana našega gledališča, Mariborsko gledališče, ki je bilo potrebno izpopolnitve ansambla, je angažiralo za prihodnjo sezono dve izvrstni novi moči, in sicer gospo Savo Severjevo, dosedaj članico osiškega gledališča, in g. Milana Košiča, dosedanjega artističnega voditelja celjskega mestnega gledališča. Gospo Savo Severjevo šteje kritika med najboljša dramske igravke v Jugoslaviji. Tudi g. Milan Košič se je doslej z odlično umevljajal kot igralec in režiser iz Piscatorjeve šole.

— Matura na realni gimnaziji v Mariboru. Višji tečajni izpit se je vršil pod predsedstvom min. odposlanca g. Frana Vrbovnika, prosvetnega inšpektorja v Ljubljani, od 14. do 24. junija t. l. Ustnega izpita se biš oporošeni: Ignac Cvetko, Viktor Deveta, Rudolf Goluh, Franc Sapač, Vojmila Reisman, Boris Jeričko, Alfred Merz, Absolvirali so nadalje: (v realno gimnazijskem oddelku) Franc Benedičič, Marjan Blazinšek, Karmelo Budhina, Aleksander Gala, Miroslav Gerbec, Joško Gregorec, Stanislav Gmol, Jože Hegečič, Franc Inkret, Milan Ivanuš, Engelbert Krizan, Otmaz Lacičan, Franc Lobe, Franc Novak, Josip Podsek, Danilo Požar, Lovkvi Rogan, Franc Romeč, Avgust Štancur, Stanko Toš, Vladivoj Zarnik, Bogomir Zanderl, Amalija Fabijan, Erna Foissy, Danica Korošec, Herta Pölzl, Anica Šigur, Krista Temeiri ter priv. učenca Roman Jurinec in Eleonora Zorec; v realnem oddelku: Ivan Celofiga, Hrvoj Jurca, Leopold Kunc, Franc Kunej, Bogomir Medved, Milan Perme, Alojz Prelesnik, Vladimír Rihar, Zdenek Sila, Dragana Skapnik, Viktor Šneberger, Viljem Šumenjak.

— Smrt bivšega ruskega gardista. Dva vi je umri na stanovanju na Tržaški cesti št. 53. konjeniški kapetan bivše ruske carske garde Vladislav Popović-Lipovac. Bil je sin uglednega srbskega generala in bivšega dvorskega ministra črnohorskega kralja Nikole Jovana Popovića-Lipovca. Parestos za pokojnikom bo danes v hiši žanosti ob 19. pogreb pa jutri popoldne ob 16.30 na mestnem pokopališču.

— Kolo sreče. Pomladek Rdečega križa je priredil preteklo nedeljo na Trgu svobode veliko dobrodelno tombolo. Največ sreče je imela zasebnica Pavla Bačičeva, ki je zadelo prvo tombolo 3000 Din, II. tombolo je dobil skladiščnik Ivan Kramer, III. tombolo 1000 Din Franc Antončič, IV. tombolo 750 Din vinčar Karl Karbus.

Šolstvo

— Razstava risarskih izdelkov na I. drž. relani gimnaziji v Ljubljani (Vegova ul. 4) bo v sredo 27. in četrtek 28. junija v risalnici v II. nadstropju. Odprta bo oba dneva od 8. do 12. in od 15. do 18.

— Na manjšinski osnovni šoli (z nemškimi učnim jezikom ter poukom v slovenskimi in srbohrvaškimi) bo vpisovanje učencev in učenk za šol. l. 1934/35 dne 2. in 3. julija od 11. do 12. ure na Cojzovi cesti 5. I. nadstropje.

KULTURNI PREGLED

Letošnji kongres PENkluba v Edinburgu

Vem so še v spominu živahne diskusije, ki so lansko leto razgibale pisatelje na zborovanju mednarodne organizacije PEN-kluba v Dubrovniku. Kakor znano, je prišlo do ostrega konflikta med pristavi svobodoljubnih in pristavi fašističnih nazorov. Za na kongresu v Budimpešti l. 1932. so se pojavili v tej mednarodni književniški zvezi spori zaradi nekaterih usodnih političnih problemov našega časa. V Dubrovniku so epori dosegli višek in dramatično napetost, amr boll, ker je kongres zasedal v meseci, ko so v Nemčiji gorele grmade knjig. Zastopniki Nemčije so bili zaradi viharnih protestov zoper tako ravnanje s književnostjo in književniki prisiljeni, zapustiti kongres, ki je potem izglasoval resolucijo za svobodo literature in zoper preganjanje pisateljev.

Znano je, da se ta spor kasneje ni polezel, marveč celo poostiril. Berlinski PEN-klub, v katerem je ostal le manjši del prejšnjih članov in ki so ga po načelu »Gleichschaltung« osovili narodno - socialistično usmerjeni literatje, je izstopil iz mednarodnega PEN-kluba. Tako je sedaj Nemčija tudi v tem mahnem, literarnem »Društvu« narodov odsotna. Znano je nadalje, da so hiterleveci ustanovili novo zvezo in povabili

vano »nacionalno usmerjene književnike vseh narodov«. Koliko uspeha so imeli, ne vem; zdi se, da bodo težko našli nacionalne pisatelje drugih narodov, ki bi hoteli podpirati hitlerjevstvo v literaturi in biti dekoracija berlinskemu šovinizmu. Kajti take mednarodne združbe so mogoče samo na idejah, ki združujejo in omogočajo uspešno sodelovanje vseh narodov; nacionalistični šovinizem gotovo nima trdnjših združevalnih lastnosti!

Letošnji mednarodni kongres PEN-kluba je zasedal v Edinburgu na Škotskem. Iz poročil, ki jih prinašajo razni listi, posemamo, da so se tudi tu nadaljevali konflikti z lanskega dubrovnškega kongresa, čeprav niso bili navzočni zastopniki Nemčije. Nemško literaturo so predstavljali avstrijski in švicarsko-nemški pisatelji, ki so pa bili močno vzdržni in rezervirani. Priostni so bili tudi nekateri emigrirani nemški pisatelji; le-ti hočejo imeti svoj samostojni PEN-klub, kar je hitlerjevski tisk zvenilo ogrožilo, čeprav Nemčija po izstopu iz PEN-kluba nima moralne pravice, da bi se razburjala zastran njegovih sklepov.

Na kongresu v glavnem mestu Škotske je sprožil največji konflikt zastopnik italijanskega PEN-kluba, akademik Marinetti, ki je

lani spletkaril tudi v Dubrovniku. Marinetti je predlagal, da naj bi se PEN-klub izogibal sleherne politike. Poveličeval je stanje v današnji Italiji, ki je baje povsod prevladujeta umetniški duh in krasen red namesto nekdanjega neurejenega, anarhističnega, svobodnjaštva. Marinetti je bilna fašiznu je kajpak izvala svobodoljubne duhove in povzročila velik hrup. Izvajanja italijanskega govornika je prvi pobijal belgijski pisatelj Louis Pierard, med drugimi pa se je v tej zvezi oglasil k besedi tudi jugoslovanski delegat, urednik zagrebške »Nove Evrope« dr. Milan Čurčin, ki je prikazal poveličevani red po jugoslovanskih izkušnjah. Tudi angleški delegatje so napadali fašizem kot kulturnemu razvoju škodljivo obliko, kot silo, ki ne ureja duhovnih vrednot in jih ne vzposablja za nadaljnjo rast, marveč jih samo nasilno omejuje in podreja absolutni državi. Naposled je bila sprejeta resolucija, s katero je kongres ponovno protestiral zoper omejevanje duhovne svobode in praznanje literature in književnikov. Italijanski delegat je glasoval zoper resolucijo, a je ostal oamljen. S tem v zvezi poročajo nekateri listi, da bo tudi Italija izstopila iz PEN-kluba, češ, da na njegovih kongresih ne prestano napadajo italijanski režim in se bavijo z zadevami, ki se tičejo samo Italijanov.

Fašistično stališče je nevzdržno, zakaj problem duhovne svobode in neevobode je občloveški in prav v sedanjem času močno akuten, zato ni čude, ako se mu mednarodni

kongres PEN-klubov ne morejo izogniti. Mednarodno sodelovanje ne le ni mogoče, marveč je tudi nepotrebno, če nekateri proglajajo, da neka obča, za vse veljavna načela pred mejami njihovih »totalitarnec države izobčujajo svoj pomen in veljavnost.

Tudi sicer je vladala na kongresu PEN-kluba v škotskem glavnem mestu morezha razpoloženost. Prizikovali so se strahovi preteče svetovne vojne. V tej pesimistični razpoloženosti je predlagal znani pisatelj Emil Ludwig, ki sedaj živi v Švic, da naj bi predsednik PEN-kluba v primeru akutne vojne nevarnosti nemudoma eklical kongres PEN-kluba, na katerem bi se zastopniki vseh udeleženi narodov sporazumeli, kako bi v času nove svetovne vojne zastopali in branili načela PEN-kluba. Emihu Ludwigu se zdi, da je Društvo narodov brez moči, zato predlaga, naj bi se ustanovila v okviru PEN-kluba nekaka zveza intelektualcev, ki bi razpravljala v primeru novega oboroženega konflikta med narodi tudi o vprašanju vojne krivde. Predložil Emila Ludwiga je bil zavrnjen. Sam predsednik kongresa H. G. Wells se je izjavil zoper načrt, ki se mu ne zdi raslen in izvedljiv. Moči PEN-kluba so preoble za tako nalogo. »PEN-klub ima še neko nalogo, ki akoraj presega njegove moči.« je izjavil Wells, »namreč boj za svobodo mišljenja in za svobodo izražanja mišljenja.« PEN-klub pa nima nikakega političnega vpliva. Potrudili se bomo, da izvršimo boljše nego doleje omenjeno našo nalogo in da skrajamo ohraniti svetlo duhovno svobodo. Voj

na vprašanja pa prepustimo drugim organizacijam. V PEN-klubu nikakor ni treba videti institucije, ki naj bi reševala vsa vprašanja, kar jih ima evrat; za to pač ni sposoben! Če bo kdaj izbruhla vojna, bomo vsi prenehali biti literatje. Tedaj bo vprašanje odpora zoper vojno stopilo pred nas v konkretni obliki...
Prilobni kongres PEN-kluba bo v Barceloni. Letos eta zastopala Jugoslavijo na kongresu dr. M. Čurčin in A. Vidakovič, Čkoslovaško pa znana pisateljica Marie Majerová, ki je bila lani v Ljubljani.

Sremčev roman »Pop Čira in pop Špirac dramatičiran. Beograjska drama je te dni uprizorila dramatičizacijo enega najboljših srbskih humorističnih romanov. Stevana Srečca roman »Pop Čira in pop Špirac«. Dramatizacijo je izvršil A. Gavrilović. Kritika »Vremena« dr. Ranko Mladenović ne šteje dramatičizacije med posebno uspele.

Bolgarski kritik o bolgarsko - jugoslovanskih stikih. »Lidové Noviny« so priobčile v »Vilki« z dne 22. t. m. razgovor svojega sofijskega dopisnika z bolgarskim kritikom, urednikom književne revije »Zlatorog« V. Vasiljevim. Vasiljev se je lani udeležil kongresa PEN-kluba v Dubrovniku, letos pa je s ekapino bolgarskih književnikov obiskal Beograd, Zagreb in Ljubljano. O tem obisku pripoveduje med drugim: »Naši spomini na navdušen srečjem v Jugoslaviji so krasni. Naši tovariši v Beogradu, Zagrebu in Ljub-

Iz Kranja

Autobusni izlet na Korosko bo dne 7. in 8. julija. Odhod iz Kranja v soboto 7. julija ob 17. čez Jezersko, Jezero, Kaplo v Velikovec (prenočišče). Ob 8. zjutraj odhoda iz Velikoveca na Celovce, Gospo Sveto na Vrbsko jezero, dopoldne kopanje in izlet s čolnom na otok. Popoldne povratek čez Celovce, Velikovec, Kranj. Prijave v Komarjevci tiskarji, Kranj.

Iz Trbovelj

Bratovska skladnica za slabotne ruskarske otroke. Kakor lani namerava odpustiti bratovska skladnica letos okrog 50 slabotnih delavskih otrok na letovanje v okolico Skofje Loke. V poštev pridejo samo otroci delavcev, ki so člani Bratovske skladnice. Člani, ki reflektirajo na sprejem otroka v počitniško kolonijo, naj ga prijavi v pisarni bratovske skladnice najkasneje do 27. t. m. S seboj naj prinesajo članske izkaznice. Zdravniški pregled otrok bo v soboto 30. t. m. ob 16. uri.

Meščanska šola. V sredo 20. t. m. se je končal pouk na trboveljski meščanski šoli. Šola je obiskovalo 250 učencev in učenk. Od teh je uspešno dovršilo razrede 170 ali 68 odst. Dvojni izpiti za absolvente 4. razreda so se vršili od 14. do 20. t. m. K izpitem se je prijavilo 31 učenec in učenka, od katerih je položilo završni izpit 7 s odličnimi, 15 s prav dobrim in 3 z dobrim uspehom, 6 pa je bilo odklonjenih za 2 meseca. To nedeljo in ponedeljek se bila prirejena lepa razstava izdelkov.

Iz Ptuja

Višji tečajni izpiti na ptujski državni realni gimnaziji so se vršili v času od 14. do 16. t. m. (pismeni) in od 20. do 23. t. m. (ustni) pod predsedstvom vseučiliškega prof. dr. Antona Melika. Do jesenskega roka je bilo završenih 6 dijakov in 1 dijakinja, 3 dijaki in 1 dijakinja pa na letošnji. Višji tečajni izpiti so opravili: Andrej Karel, Benedik Marijan, Breznik Bo-

V NEDELJO, DNE 1. JULIJA

na običajnem mestu med »Malimi oglasi« Jutra

NOVA SLIKANICA

Peter in Janko Plavec potujeta okoli sveta

Izpod peresa in risala našega ljubega znanca G. TH. ROTMANA

To bo sme-ha!-ha!-ha!-ha! za mlade in stare kakor že zlepa nikoli

POZOR NA ZACETEK: V NEDELJO, DNE 1. JULIJA

gumil, Čuček Franc, Erjavec Franc, Habjanič Marija, Kafol Ciril, Malover Vinko, Novak Franjo, Novič Tomo, Polič Miloš, Rožmarin Franjo, Safar Franjo in Župec Jože.

Mestna organizacija JNS sklicuje za ponedeljek 2. julija ob 20. izredni občni zbor v zgorajni dvorani Narodnega doma. Udeležba obvezna.

Kino predvaja v sredo in četrtek pol 21. uri film »Njena visokost« prodajalka v Liano Haidovo in Vilijem Forstom Dodatek Ufin tednik.

črta dopolni na ta način, da se morajo vse dobave, ki se dajejo tujim podjetjem in presegajo vsoto 100.000 Din, pred končno odobritvijo oddaje znova oceniti od odbora za presojo državnih dobav.

Zbornice smatrajo za potrebno, da je trgovsko ministristvo zastopano v odboru zap resno drž. dobav po 2 zastopnikih, da bi bila s tem zajamčena čim večja udeležba strokovnih uradnikov. Zbornice obžalujejo, da ni določena tudi udeležba zbornice in zato bodo zahtevale, da se omogoči posvetovalno sodelovanje zborničnih strokovnjakov.

Jamstvo tujcev naj se poviša od 10 odstotkov proračunane vsote na 15 odst.

Zakonski načrt določa, da se sprejemajo kot jamstvo državne in od države zajamčene obveznice od domačih ponudnikov po tečaju, ki ga določi finančni minister, od tujih ponudnikov pa po borznem tečaju, ki je veljal na dan, ko se položi kavcija. Zbornice predlagajo da se od domačih ponudnikov sprejemajo državni in od države zajamčeni papirji po nominalni vrednosti.

Dopolnilo § 139, ki navaja 7 primerov, ko se ne morejo vzeti v postopanje predložene ponudbe, naj se uvrstita še ta dva primera, da se sploh ne morejo vzeti v poštev ponudbe, ki so pisane v drugem, kakor v državnem jeziku in da morajo tujja podjetja predložiti svoje ponudbe izključno le po osebah, ki imajo po našem obrtnem zakonu pravico za izvajanje poslova one stroke, za katero se glasi ponudba.

Zakonski načrt določa, da za nabavo žitaric, sena in slame za vojsko sploh ni potrebna nobena licitacija, temveč da se te dobave sklenejo z neposredno pogodbo s proizvajalci ali z zadrugami. Isto se določa tudi za domačo industrijo, če nabavka ne presega 10.000 Din. S tem določilom se popolnoma izključuje sodelovanje zasebnih podjetij. Kakor znano, se ta praksa že uporablja, toda uveljavljena je bila le kot začasna. Ta praksa pa se je izkazala kot slaba, tako da državne interese kakor za interese kmetovalcev. Ta določba onemogoča zasebnemu gospodarstvu pomembne posle, je v nasprotju z načelom svobodnega dela, ki ga je uveljavila ustava in zato zbornice zahtevajo, da se ta določila iznačrta črtajo.

Z novim načrtom se ima urediti tudi vpliv tuje konkurence na naših domačih trgih. Med drugim se določajo ukrepi, ki naj jih izdaja ministrski svet na predlog finančnega in v soglasju s trgovinskim ministrom. Stilizacija tega predpisa pa je takšna, da bi mogla povzročiti različna tolmačenja. Zbornice zato pozdravljajo samo namero, da se zaščitijo domača industrija, zahtevajo pa, da se niti najmanj ne spreminjajo s to uredbi določila iz 9. poglavja § 196 do 205 našega obrtnega zakona. Določila teh paragrafov morajo ostati v polni meri in veljavi in se morajo strokmo izvajati.

Zaposlenost v posameznih panogah v maju

Kakor smo že pred tedni poročali, je znašalo v maju povprečno število pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Ljubljani zavarovanih delavcev in nameštencev 81.246, t. j. 3871 članov več nego v aprilu in 3710 članov več nego lani v maju.

Od aprila na maj beleži največji prirastek gradbeni industriji (visoko gradnje), kjer se je število zaposlenih delavcev povečalo za 1332, in vzporedno s tem v industriji kamenja in zemlje, kjer se je število zaposlenih delavcev povečalo za 830. Tudi pri gradnji cest in vodnih zgradb je zabeležili prirastek 560 delavcev. Nadalje je zanimivo, da beleži v maju prirastek tudi gozdno-zagarska industrija, in sicer za

648 delavcev (lani v maju za 611). Čeprav bi bilo pričakovati v tej panogi nazadovanje glede na zastoj izvoza v Italijo po uveljavljenju povzkih italijanskih uvoznih carin (23. aprila). Komčo je zabeležen nadaljnji prirastek 309 delavcev v tekstilni industriji.

Če pa primerjamo stanje zaposlenosti v letošnjem maju s stanjem v lanskem maju, tedaj dobimo naslednje sliko:

Table with 4 columns: običajni obrati, št. članov, razlika, nasproti članov 1933. Rows include: občinski obrati, gr. cest, vod. z., tekstilna ind., grafična ind., papirna ind., gozdno žag. ind., ind. kam. zemlje, kemična ind., živalska ind., hišna služnina, usnjarska ind., gostilne, kavarne, oblačilna ind., čevljarstva ind., gradnje nad zem., predelovanje lesa, trgovina.

V primeri s lanskim letom se je zaposlenost za eno tretjino povečala pri občinskih obratih in pri gradnji cest in vodnih zgradb, za več kakor eno četrtino se je povečala zaposlenost v tekstilni industriji. Povečanje se giblje za okrog 10% pri grafični, papirni industriji in gozdno-zagarski industriji. Tudi v industriji kamenja in zemlje, kemični in živalski industriji je zabeležili prirastek zaposlenosti. Slabšo zaposlenost nego lani v maju pa vidimo predvsem v čevljarstvu in v gradbeni industriji (gradnje nad zemljo), kjer je število zaposlenih delavcev nazadnje znatnemu prirastku v maju še vedno za skoro 10% manjše nego lani. Tudi pri predelovanju lesa je zaposlenost za skoro 13% slabša nego lani. Precejšnje nazadovanje delavcev in nameštencev v trgovini pa je v znatnem delu pripisati prestopanju članov od okrožnega urada k Trgovskemu bolniškimu in podpornemu društvu.

Gospodarske vesti

Isplačevanje kvote na stare vloge pri Ljubljanski kreditni banki. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani objavlja: Upravni svet Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani je na svoji seji dne 23. junija 1934 sklenil v sporazumu s komisarjem ministristva trgovine in industrije, v smislu člena 3, točka 2. uredbi o plačilnih rokih za vloge in druge dolgovze Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani z dne 26. maja 1932, izplačevati na zahtevo počenši s 1. julijem 1934 vsakemu izplačevalcu in imetniku tekočih računov iz njihovih dobroimnetja akontacije v iznosu, ki odgovarja obrestim za tromesečje od 1. januarja do 31. marca 1934. Pri izplačilih se odbijejo vsi zneski, ki so bili doslej v smislu določil čl. 3, točka 3. uredbi predplačani.

Naš svobodni devizni trg. Na svobodnem deviznem trgu so se v prvi polovici junija tečaji nekoliko dvignili. Pretekli teden pa so devize zopet pričele popuščati. Povpraševanje je sedaj manjše, ponudba pa je večja. Svobodne devize (šalterske devize) se sedaj trgujejo na bazi 16,30 do 16,40 Din za 1 švicarski frank (prejšnji teden na bazi 16,50 do 16,55). Premija na svobodnem trgu znaša torej sedaj okrog 47%. Kakor poročata beograjski »Privatni pregled«, so v Beogradu za svobodne devize naslednji tečaj: dolar 50,40 Din (prejšnji teden 50,50), švicarski frank 16,30 — 16,40 Din, italijanska lira 4,28 Din (prejšnji teden 4,350), češkoslovaška krona 2,06 Din in nemška marka 18. — Glede na nove devizne predpise je privatna trgovina z zlatom in zlatniki prenehala, samo beograjska »Kovnica« nadalje trguje z dukati na podlagi specialnega pravilnika o kovanju in prometu z dukati. Sicer pa se zlatu prodaja Narodni banki, ki plačuje napoleondore po 302 do 306 Din, dukate (nove jugoslovenske ali stare) pa po 181,50.

Dvojni tir na progi Novska — Zagreb. Kakor znano, je bil pred leti zgrajen drugi tir na progi Beograd — Zagreb, toda le do postaje Novske, ker obstajata od te postaje do Zagreba dve zvezi. Sedaj poročajo iz Zagreba, da se bodo v kratkem pričela dela za zgraditev drugega tira od Novske do Zagreba. Za ta dela potrebni krediti so že rezervirani. Na ta način bo precej olajšan promet, zlasti ko bodo zgradili tudi novi most preko Save. Ta most bo imel prav tako dvojni tir in je verjetno, da ga bodo že sedaj pričeli graditi.

Letna skupščina Udruga izvoznikov kraljevine Jugoslavije se je v nedeljo vršila v Beogradu pod predsedstvom g. Miljutina Stanojevića, narodnega poslanca in predsednika udruženja. V svojem govoru je predsednik orisal težaven položaj naših izvoznikov, ki so zaradi nestalnih razmer in vedno menjajočih se predpisov izgubili ogromna premoženja. Obširno je govoril tudi o izvoznih zadrugah in je dejal, da izvozniki nimatej nič proti njihovemu delu,

samo zahtevajo, da tudi zadruga plačajo iste davke in dajatve, ki so postale za trgovce že nevdružne. V debati je bilo govora o načrtu novega zakona o državnem računovodstvu, ki pri državnih nabavkah daje prednosti kmetu in zadrugam, trgovce pa izključuje. V teku debate so bili izneseni primeri zlorab ugodnosti od strani zadrug, zlasti pri mlečni moki. Obširno se je razpravljalo o kreditni politiki Narodne banke in Državne hipotekarne banke, zlasti pa o delovanju Privilegirane izvozne družbe in njenega oddelka za sirove kože, ki se mora omejiti le na komisijske posle, ker je dosedanje delo pokazalo veliko škodo.

Bozre

25. junija.

Na ljubljanski borzi so oficialni tečaji deviz dancs niso bistveno spremenili, le Trst je popuščal. V privatnem kliringu notra avstrijski šiling nespremenjeno 9,35 — 9,45 (v Zagrebu promet po 9,40). Angliški funti so se v Zagrebu v privatnem kliringu trgovali po 253,25, grški boni po 30 in španske pezoete po 6,35.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je v začetku prometa Vojna škoda okrepila in je prišlo do zaključka po 308, pozneje pa je bil zabeležen tečaj 304,50 — 406. Promet je bil samo še v 6% begluških obveznicah po 54,50 in v dalnicah Priv. agrarne banke po 54,50.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2312,63 — 2323,99, Berlin 1300,14 — 1310,94, Bruselj 796,63 — 800,57, Curih 1108,35 — 1113,85, London 171,30 — 172,90, Newyork 3383,28 — 3411,54, Pariz 224,88 — 226, —, Praga 141,51 — 142,37, Trst 290,46 — 292,86 (premijsa 28,5 odst.). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9,35 — 9,45.

Curih. Pariz 20,2975, London 15,4950, Newyork 307,75, Bruselj 17,8750, Milan 26,28, Madrad 42,10, Amsterdam 208,60, Berlin 117,50, Dunaj 56,50, Stockholm 79,85, Oslo 77,80, Kobenhavn 69,20, Praga 12,77, Varšava 58,10, Bukarešta 3,05.

Dunaj. (Tečaj v priv. kliringu.) Beograd 108,31, London 27,20, Milan 45,86, Newyork 538,21, Pariz 35,58, Praga 21,73, Curih 174,92, 100 S v zlatu 128 S pap.

Elektri

Ljubljana. Vojna škoda 308 den., 7% investicijsko 71 den., 7% Blair 55 den., 8% Blair 61 den., 7% Drž. hipotekarna banka 67 den., 4% agrarne 37 den., 6% begluške 54,50 den.

Zagreb. Dnevne vrednote: Vojna škoda 304,50 — 306, 7% investicijsko 71 den., 7% Blair 55,50 — 56,50, 8% Blair 61,25 — 62,50, 7% Drž. hipotekarna banka 67 — 68, 6% begluške 54,25 — 54,50; delnice: Priv. agrarna banka 215 — 216, Sečerska Osijski 125 — 150, Trbovlje 80 — 88. Beograd. Vojna škoda 304,50 zaklj., za november 305 zaklj., 7% investicijsko 71 zaklj., 4% agrarne 37,25 zaklj., 6% begluške 54 — 54,25, 8% Blair 61,75 zaklj., 7% Blair 55,50 zaklj., Narodna banka 4050 zaklj., Priv. agrarna banka 215, 214,50 zaklj.

Dunaj. Dunaj-Seva-Jadran 9,75, Državne železnice 13,75, Ruše 7, Trbovljska 9,30, Alpine-Montan. 9,55, Sečerska 16.

Blagovna tržišča

ZITU

Chicago, 26. junija. Začetni tečaj: Pšenica: za julij 91,50, za september 92,50; koruza: za julij 56,375, za september 58,50, za december 59.

Winnipeg, 25. junija. Začetni tečaj: Pšenica: za julij 87,625, za avgust 89,25, za oktober 90,50.

Ljubljanska borza (25. t. m.) Tendence za žito nespremenjena. Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačljivo v 30 dneih): pšenica (po mlevski tarifi): baška 79h/kg po 177,50—180, baška, 80 kg po 180—182,50; koruza (po navadni tarifi): popolnoma suha s kakovostno garancijo za julij 147,50—150; moka: baška 80c po 275—280, banatska po 280—285.

Novosadska blagovna borza (25. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet srednji. Pšenica: težka 77 kg: baška okoli Novi Sad 116—118, okol. Sombor 112,50—115; srednjebaška, gornjebaška 116—118; baška ladja Tisa 127,50—130; sremska, slavonska 114 do 116; težka 77 kg: baška potiska 120 do 122,50; ladja Tisa 120 — 122,50; ladja Bagej 122,50—125; gornjebanatska 114—116. Koruza: baška 99 — 101; okolica Sombor 100 — 102; banatska 97 — 99; sremska, paritsa Indija 99 — 101; ladja Bagej 104 — 105; ladja Tisa ali Dunav 105 do 106. — Moka: baška in banatska 80c in 80c 190—210; 80c 170—190; 80c 150 do 170; 80c 130—150; 80c 110—113; 80c 107,50—112,50, slavonska 80c in 80c 190 do 200; 80c 170—180; 80c 150—160; 80c 130—140; 80c 105—115; 80c 105—110. — Otrbi: baški in sremski 95 — 97,50; banatski 92,50 — 95; baški ladja 105 — 106.

Budimpeštanska termiska borza (25. t. m.) Tendence slabša, promet življen. Pšenica: za oktober 15,75 — 15,76; koruza: za julij 10,62 — 10,64, za avgust 10,84 do 10,86.

GOSPODARSTVO

Pred slabo hmeljsko letino

Savinjska dolina

Hmeljarstvo društvo za Slovenijo poroča 23. t. m.: Pri temeljitem ogledovanju hmeljskih nasadov tukajšnjega okoliša smo našli sledeče: Rastline so skoro vseskozi vitke in skoro brez stranskih panog. Izjemo delajo le posamezni trtovi, katerih stanje je še precej zadovoljivo. Prav redke panoge so deloma obute s cvetnimi nastavki, deloma imajo slabo razvite, pa tudi lepo razvite cvetove in tudi že kobile.

Na podlagi tega že danes lahko trdimo, da se obiranje ne bo vršilo enotno, kakor v drugih letih, nego v presledkih in da bo tudi množina letine v razmerju z navadeni dajatvi. Nasadi z vitkimi rastlinami bodo dali kvečjemu četrtino, drugi boljše pa polovico lanskega leta, to pa le takrat, ako bo vreme do obiranja prav ugodno. V tem primeru smemo pričakovati največ okrog 10.000 kvintalov. Za primer neugodnega vremena pa se bo ta cenitev bistveno znižala. Razumljivo je, da pričakujejo naši hmeljarji bodoče obiranje s skrbjo.

Zateški okoliš

Nemška sekoja hmeljarske zveze v Zatu (CSR) poroča, da so se pretekli teden zaradi suše cene nadalje naglo dvigale. V tokre so bile razmeroma znatne količine prodane že po 2050 — 2225 Kč za 50 kg (prejšnji teden 1925 — 2025 Kč). Tudi v hmelju iz leta 1932. in 1931. se je razvila znatna kupčija. Hmelj iz leta 1932. je dosegel ceno 1450 Kč (prejšnji teden 800 Kč), hmelj iz leta 1931. pa 625 Kč (prejšnji teden 200 — 300) za 50 kg. Zaloga lanskega hmelja so padle na minimum in tudi zaloge starejših letnikov so tako majhne, da bodo v teku letošnje sezone lahko prodane.

Dne 20. t. m. je v zateškem okolišu (po 7 tednov trajajoči suši) padel dolgo pričakovani dež, ki pa je bil nezadosten in je znašel le 2 in pol do 11 mm, pri čemer je

najizdatnejša količina 11 mm padla le v nekaterih krajih, medtem ko je del zunanjih leg ostal nadalje brez padavin. Zaradi dolgotrajne suše je trpel tudi hmelj, zlasti občutno v suhih legah, pa tudi v vlažnejših legah se že vidi škoda.

Le v redkih nasadih je hmelj dosegel višino ogrodja, pa je tudi tam rastlina na vrhu nenormalno tanka in brez stranskih pogankov. V večini nasadov se pričinja hmelj že v tritretine višine ogrodja zavijati, kar je znak, da se ustavlja rast. Rastline so deloma tako slabotne, da taki nasadi ne napravljajo vtisa, da so hmeljski nasadi. Navzlic temu hmelj že skoro povsod cvete. Tudi slabotne trte prehajajo v cvet, dočim se v bolj razvitih nasadih vidi že ponekod prehod v kobile. To zgodnje cvetenje ne dopušča več dvoma, da bo letina zelo slaba. Tudi dovoljne količine dežja in ugodne vremenske prilike ne morejo več popraviti škode. Le nasadi, ki se zaradi bolhača dolgo časa niso mogli razviti, se pri trajno vlažnem vremenu lahko še precej popravijo. Trenutno se hmeljarji nadalje trudijo, da nasade kolikor je mogoče zalivajo.

Poročilo češke sekcije zateške hmeljarske zveze navaja, da se je dviganje cen od srede naprej (ko je zapadel dež), ustavilo, ker je bilo nekaj več ponudbe, vendar so se cene za lanski hmelj nadalje držale v okviru 2000 do 2200 Kč. Dež, ki je zapadel, ni bil zadosten in bi bile za razvoj rastlin potrebne 3 do 4 krat večje količine dežja. Od lanskega pridelka 125.000 starih stotov (v vseh okoliših) je bilo do konca maja izvoženih v inozemstvo 88.332 stotov. Od ostanka so domače pivovarne odkupile največ 30.000 stotov, dočim se letna potreba ceni na 50.000 stotov. Zaloga hmelja vseh letnikov v pivovarnah so znašale po ugotovitvah statističnega urada lani 1. septembra 21.500 stotov, tako da bodo pivovarne do nove letine brez znatnejših zalog.

Zakon o državnem računovodstvu

Zaradi predloga zakona v državnem računovodstvu so imeli predstavniki gospodarskih zbornic in Centrale industrijskih korporacij pretekli teden v Beogradu številne skupne konference. O sklepih teh konferenc je bilo izdano naslednje poročilo:

Zakonski načrt o državnem računovodstvu so zbornice dobile na vpogled šele 48 ur pred njegovo predložitvijo Narodni skupščini, zato niso mogli proučiti v vseh podrobnostih tega zakona, ki ima za vse gospodarstvo velik pomen. Vsekakor pa je bil zakonski načrt razvidno, da je bil sestavljen v namenom, popraviti nedostatke sedaj veljavnega zakona in kaže tendenco, da se njegove določbe prilagode sedanjim razmeram in potrebam. Novi načrt

ima zlasti to dobro stran, da obsega vse odredbe o državnem gospodarstvu, ki so bile doslej razmetane po raznih zakonih, uredbah in pravilnikih.

Na podlagi razprav na beograjskih konferencah so gospodarske zbornice predložile kraljevski vladi in narodnemu predstavništvu spomenico, ki vsebuje pripombe, želja in predloge k temu zakonskemu načrtu. Ker pa je zakon zelo obsežen, na konferenci ni bilo mogoče staviti pripomb k vsem podrobnostim, zato se ta spomenica za enkrat nanaša samo na osnove in bistvene pripombe, zbornice pa bodo svoje konference nadaljevale in bodo podrobno proučile projekt, ter na podlagi tega stavile še podrobne predloge. Spomenica, ki je bila predložena, vsebuje naslednje najvažnejše pripombe:

1. Zbornice predlagajo, da se § 113 na-

v trdnem upanju, da opravljamo veliko delo za lepšo bodočnost balkanskih Slovanov.

Prof. Peter B. Struve, bivši prvi član Ruske akademije, sedaj honorarni profesor beograjske univerze, je bil imenovan za častnega člana Akademije znanosti v Bostonu (Zedinjene države). Prof. Struve je eden izmed duhovnih voditeljev ruske emigracije in sourednik v Parizu izhajajočega lista »Rossija i slavjanstvo«. V Ljubljani je znan po svojih predavanjih v Ruski Matici. O njem je nedavno izšla v Beogradu brošura ruskega publicista Davalea »Rusnica v Struveju«. Avtor brani Struveja pred napadi skrajnih desničarjev in skrajnih levičarjev (ob njegovem nastopnem predavanju na beograjski univerzi je prišlo do mutnih demonstracij) in podaja zaokroženo življenjsko sliko tega značilnega predstavitelja pred-revolucijske ruske inteligence. Struve izhaja idejno iz marksizma, dolga leta se je boril v tujini zoper rusko samodržje in šele po l. 1905. se je vrnil v Rusijo in deloval legalno za prepoved ruske držabe in države. Postal je sotrudnik liberalnega dnevnika »Ruske Viedomosti«, po oktobrski revoluciji l. 1917. pa se je pridružil tako zvanemu »belemu gibanju«. P. B. Struve je silno delaven publicist in znanstvenik. Udelejuje se na gospodarsko-političnem, zgodovinskem, literarno-kritičnem in še na drugih področjih. V »emigraciji zastopa tozgo nacionalistične politike, ki naj prepovedo ruski narod.

Narodni divadlo v Pragi obeta za novo sezono med drugim dve novi češki operi:

Ostrčila »Homzovo kraljestvo« in Vojačka »Jasice«. Obnovljene in osvetlene bodo mnoge starejše češke opere. V repertoar je bila sprejeta tudi Konjovičeva »Koštanec«. Dramski repertoar takole obeta že sedaj dve češki novosti: Jaroslava Hilberta in St. Loma novi drami. Iz jugoslovenske literature se obeta nov Nušič, in sicer njegova komedija »Narodni poslanec«.

Češko enekiplopedično delo »XX stoletje«, ki ga izdaja založba Vl. Orel v Pragi, prikaže v pravkar izšli šesti knjigi pregled jugoslovenske literature iz peresa Jifine Karasove.

Razstava jugoslovenske ljudske umetnosti je bila otvorjena v soboto v prostorih praškega Narodnega muzeja (narodopisni oddelek).

O delovanju Slovanstva društva literatov (Slovanstvo Towarzystwo Literatów) v Varšvi poroča v najnovjšem zvezku praškega »Slov. Přebleda« J. Kurz. Društvo je bilo ustanovljeno letos v januarju in si je zaetalno nalogo, da širi slovanstvo misel na področju literature. Predsednik je Rad. Krajewski, tajnik pa Bolgar S. Kiselkov. Društvo je dolejš priredilo poleg »ustanovnega zborna« s predavanji o slovanških literaturah tri debatne in recitacijske večera. Najzanimivejši je bil debatni večer o panelizmu v sodobni slovanški filozofiji.

»The European Quarterly« se imenuje nova revija, ki sta jo pričela izdajati v Londonu Edwin Muir in Janko Lavrin. Iz prvega zvezka posnemamo, da bodo v tem

časopisu prišle do besede tudi slovanke literature, čemer je najboljši porok že ošba izdajatelja in urednika, našega uglednega rojaka Janka Lavrina, vseučiliškega profesorja v Nottinghamu. V programskem uvodniku opozarjata izdajatelja na današnji položaj Evrope, ki so mu posledice svetovne vojne in ruske revolucije izoblikovale zagonetni obraz. V tem času, ko je usoda narodov povezana s nesje kot kdaj prej in ko po vsej Evropi narašča moreča negotovost, je treba, da se večjim mehaniki komunikacijam med narodi (radio, letala itd.) pridruži globlje poznanje duševnega življenja narodov, predvsem literature in umetnosti. Revija je glede tega že s prvo številko simpatično nakazala pot. Edwin Muir piše o boljševisizmu in kalvinizmu, Janko Lavrin o ruskem pesniku Josenjmu, E. T. se bavi z literarnim razvojem D. H. Lawrencea, in sicer na osnovi osebnih spominov, ki ga večjejo s tem originalnim epikom sodobne Anglije. Z najnovjšimi angleškimi pesniki naš seznanja A. T. Cunningham. Prvi pesmi Josenjina in Otokarja Brežine, proze Franca Kafke in Španca Ramona Marie del Valle Inclan dajejo zvezku evropski značaj. Revija »The European Quarterly« priporočamo vsem prijateljem angleškega štiva.

Nov spis Sinclaira Lewisa, Nobelov laureat Sinclair Lewis, je objavil svoj novi spis »The Word of Art« (Umetnostno delo). Opisuje življenjsko pot ameriškega hotelirja in obenem prikazuje Ameriko od l. 1897. do

1933. Kritika uvršča ta spis med najboljša v dosedanjem delu Sinclaira Lewisa.

Furlani in slovanca krajevna imena. Pisejo nam: Agilna družba »Societa filologica Irulana« v Vidmu izdaja od l. 1920. svojo pennisko publiko »Strolic furlanc«, ki prinaša tudi semnje furlanskega ozemlja. Toda k temu »furl. ozemlju« je priševal Strolic do l. 1929. tudi čisto slovenske kraje Brzinja, Devin, Dornberg »Montespine«, Durimberc, Nabrežina »Naurisinp«, Postoino »Postumie«, Kojško »Quischoec«, Sv. Križ, St. Peter ob Soči, Sv. Lucija, Tolmin, Vipavo »Vipavu«, Ajdovščino, Avbe, Budanja, Črniče, Kanal, Ribembarc, Kobarič, Ciaréte, Komen, Fužine »Fusine in Valromana«, Gorjanska »Gorjanc«, Goče, Idrijo, Lokavec, Črni vrh »Mont' nero«, Bovec »Plezec«, Vrhpolje »Verpjanec« in dr. Od l. 1929. dalje pa loči pratika slov. kraje pod zaničljivim imenom »Sclavavanc« od Furlanije. Šturje pri Ajdovščini zove omenjeni alman

Sončne kopeli

Telo se mora soncu zelo polagoma privaditi

Sončna svetloba ima zelo krepak kemičen vpliv na telo, tega ne smemo pozabiti. Če je dalj časa in brez zaščite izpostavimo našo kožo, pride do vnetja.

Tudi za sončno kopel treba vezbanja in utrjevanja. Telo se je moro prav počasi privaditi in to storimo najbolje tako, da si damo obsevati od sončnih žarkov najprvo en del telesa, potem počasi tudi druge. Prve dni začnemo n. pr. z nogami do kolen, drugi dan nadaljujemo z nogami čez kolena, tretji dan s spodnjim telesom, četrti s prsi, peti s hrbtom, šesti z rokami, odtlej pa z vsem telesom. Tudi trajanje sončne kopeli naj se postopoma razvija,

sprva po nekoliko minut, potem polagoma več, dokler ne vzdržimo že celo uro na soncu ali še več.

Sončenje vpliva slabo, če se pojavijo slabosti, glavobol, utrujenost, pospešen utrip in končno ožganost. Ta se javlja v milejši obliki z rdečo kožo, v hujski pa z mehurji kakor pri pravih opeklinah. V večini primerov se prične koža luščiti, pri tem pa je ne smemo sami odstranjevati z roko, ker je še vedno zaščitni plašč za novo kožo, ki se tvori pod njo in ki je zelo občutljiva. V najtežjih primerih dobimo zaradi sončnih žarkov rane, ki se celijo silno počasi. Vseh teh neprijetnih posledic sončenja

se obvarujemo vsaj delno, če si kožo prej namažemo z oljem ali mastno kremo. Če smo si pa kožo navzlic vsej previdnosti ožgali, tedaj je dobro, da si jo odrgnemo z mastnim mlekom ali kisló smetano. To nam opekline hladi in popešuje ozdravitev. Mrzle vode pa se varujemo, ker samo stopnjuje neprijetno srbenje.

Če se med sončenjem pojavi slabost, zlasti če se pospeši utrip in pride do omedlevic, tedaj je najboljšo, da se pozove zdravnik. Med tem naj pacient leži čisto mirno in hladnem in zatemnjenem prostoru. Hladne pijače lahko pije, a ne alkohola, kave in čaja.

Barthou v Bukarešti

Francoski znanji minister v prisrčnem razgovoru z rumunskim visokošolcem

Uganka v Brightonu

Angleške kriminalne oblasti še vedno raziskujejo skrivnost najde razsekanega ženskega trupla v kolodvorski shrambi za prtljago v Brightonu. Doslej se ni posrečilo ugotoviti, kdo je bila žrtev.

Pač pogrešajo v Brightonu mlado dekle iz jako dobre rodbine, ki je približno pred mesecem dni odšla iz roditeljske hiše. Starši pa tega niso naznanili policiji, zaradi česar se ni nihče brigal za stvar. Oče in mati pravita, da sta molčala zategadelj, ker sta bila prepričana, da se bo hči sama od sebe vrnila domov. Iz strahu pred javnim škandalom nista niti šla na policijo.

Stotnik Simonds pa je izjavil, da je nedavno videl na londonski postaji nekega približno 30 letnega moškega, ki je prenašal kovčeg, kakršnega opisujejo listi. Policija v Brightonu je zaradi tega odredila, da je treba zadevo energično razčistiti. Dosedanja poizvedovanja so odkrila, da je v zadnjih tednih izginilo iz Brightona nič manj ko 17 deklet, za katere nihče ne ve, kam so odšli.

Temu je zdaj hudo!

Prav gotovo blagruje medved v poletni vročini igračo, ki plava nad njim v zraku.

Kako daleč vidimo?

Višina in razgled

O tem, kako daleč človek lahko vidi, ste premišljevali gotovo le malokdaj v življenju, morda tedaj, ko ste stali na vrhu kakšne gore ali pa ko je bila takšna megla, da niste videli »nosa pred sabo«. Vsekako vas bo zanimalo zvedeti, da majhen mož nikoli nima tako obsežnega razgleda kakor velik. Možiceli, ki so mu oči v višini 1 m, vidi namreč samo 3,8 km daleč, oči v višini 1,50 m vidijo že 800 m dlje, namreč v daljavo 4,6 km, pri višini 1,70 m vidimo še 300 m dalje, a pri 1,8 m v daljavo 5 km.

Če se dvignemo v višino 10 m, uživamo razgled preko 12 km, pri 50 m vidimo že 27 km daleč, pri 100 m pa 38 km. V višini

150 m se nam nudi že skoraj razgled na 50 km.

Na Eiffelovem stolpu (300 m) gledajo oči v jasnem vremenu 66 km daleč, v višini 700 m obsežemo kakšnih 100 km.

Med najvišje vrhove posameznih celin spadajo Mont Blanc (4810 m), Kilimandžaro (5840 m) in Mount Everest (8880 m). Na Mont Blancu vidimo 263 km daleč, na Kilimandžaru 290 km in na Mountu Everestu 358 km.

V letalu 10.000 m nad zemljo bi videli 380 km daleč, torej 100 krat več nego v višini 1 m in skoraj 13 krat več, nego znaša razdalja med Calaisom in Dovrom (33 km).

Od možganov do žlez

Kako delujejo živci

V nekem angleškem medicinskem zborniku poroča sir Henry Dale o novih izsledkih v področju živčnega delovanja.

Dolgo let so menili, da doseže neki impulz, ki gre skozi živec do določene mišice ali žleze, svoj smoter že s tem, da je pač prispel na cilj. Toda med potjo od možganov do žleze ali mišice mora skozi nekakšna sekundarna raznižna mesta, ki jih je primerjati nekako lokalnim telefonskim uradom. Vrh tega so tudi v mišicah neke vrste miniaturnih končnih postaj. Opazovali so, da more potekati impulz pri

teh sekundarnih postajah samo v eno smer, dočim more vzdolž kakšnega živca ali mišičnega vlakna v obeh smereh.

Nadalje so opazovali, da sledi pri prihodu impulza do sekundarne postaje ali končne postaje v mišici oziroma v žlezi takoj tvorba neke kemične substance. Casovna akcija te substance odloča, da-li more impulz naprej ali reagira mišica s stiskom oziroma žleza z izločitvijo. Ta kemična substanca je acetyl-kolin. Brez tega ne reagirata niti mišica niti žleza.

Acetyl-kolin se da izdelovati umetno in od tega si obetajo nove napredke v moderni farmakologiji.

Croce in Gentile na indeksu

Iz Rima poročajo, da so prišla vsa dela Benedetta Croceja in G. Gentileja na indeks. Croce je Nestor italijanskih filozofov in si je stekel posebno kot estet velikih zaslug. Pripada pozitivističnemu idealizmu, njegova dela obravnavajo filozofijo zgodovine in politike. Živi v Napulju, kjer je njegova hiša stalno zastražena po režimskih milicnikih.

Gentile je Slovencem znan posebno kot oče italijanske šolske reforme, ki je vzela slovenskemu življu pod Italijo šole v materinem jeziku. Za Italijane pa ima Gentile gotovo neke zasluge, ker je njeno šolstvo preuredil po načelih sodobne pedagogike.

Po operaciji nič miru

Priznani ruski kirurg dr. Kumbarovski poroča o uspešnih svojih metodah, ki obstoj v tem, da pacientu po operaciji ne dovolijo mirovanja in poleževanja, temveč ga naganja, da stopa okrog ali giblje vsaj roka in noge. Po njegovem naziranju je prisljeni mir po operaciji skrajno škodljiv notranjim organom, ki jih moti v njihovih funkcijah. Razen tega pospešuje gibanje duševno blaginjo pacienta in rekonvalescenco. Svojo metodo je od l. 1924. preizkusil že na mnogo sto pacientih s takšnim uspehom, da so ga začeli tudi drugi zdravniki posnemati.

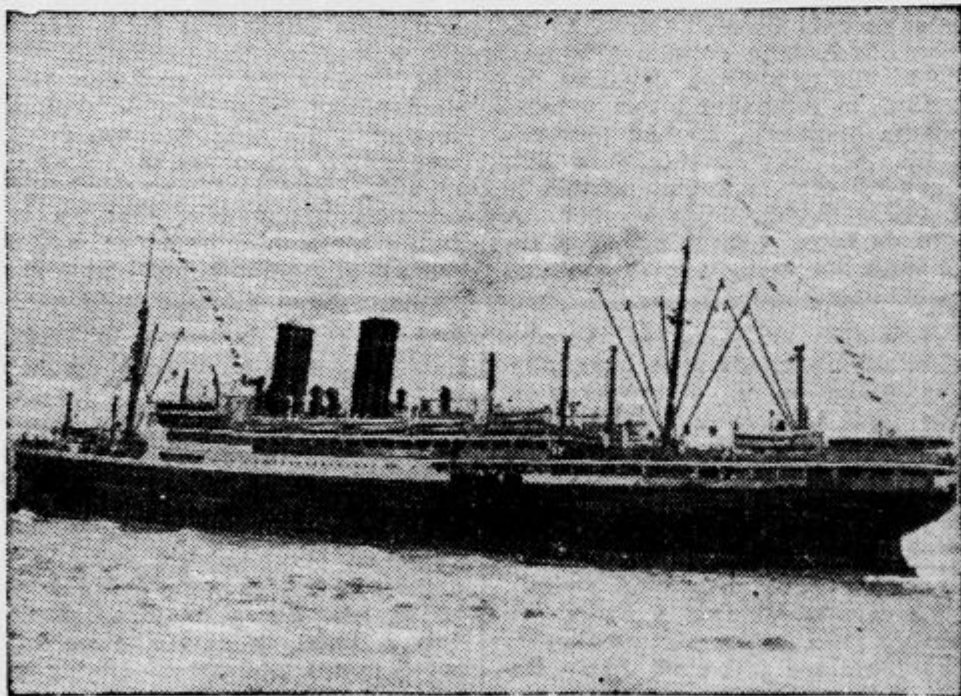
Umeten gumi

Ameriška Dupont Chemical Company in Dayton Rubber Manufacturing Company sta v tesnem sodelovanju izdelali avtomobilske obroče iz sintetičnega gumija, ki so povsem enakovredni obročem iz naravnega gumija. Umetni gumi pa je s svojo ceno 2 dolarja za kilogram nekoliko dražji od naravnega gumija. tako da za sedaj v praksi pač ne pride v poštev. Ima za Zedinjene države pa ta pomen, da bi bile v primeru vojne neodvisne od importiranega kavčuka in da bi mu delale porazno konkurenco, če bi hotela cena naravnega gumija kdaj previsoko. Umetni gumi sestoji iz acetilena, soli in vode. Prvega pridobivajo iz premoga in apnenca. Poskusne vožnje z obroči iz tega gumija so dokazale, da so obroči iz naravnega gumija absolutno enakovredni.

Katastrofa izletniške ladje Nemška potniška ladja se je potopila v norveških vodah

Nemška izletniška ladja »Dresdene«, last Severnemškega Lloydja, se je konec prošega tedna potopila ob norveški obali. Zadel je v skalo, ki je vanjo izvrtala luknjo. Na ladji je bilo v trenutku nesreče 980 potnikov in 360 mož posadke.

jih prenesli na ladjo Kong Harald. Potopljena ladja Dresdene je bila zgrajena l. 1914. in so jo morali l. 1919. na račun reparacijskih plačil izročiti Angliji. Pred sedmimi leti je Severnemški Lloyd ladjo zopet kupil od angleških lastnikov

Nemška izletniška ladja »Dresdene«

Kapitan je takoj spoznal, da ni rešitve in je velel odpeti rešilne čolne. Medtem so potapljačijo se ladjo okrožili švedski parniki in francoska inspekcijska ladja »Ardente«, ki je bila v bližini »Dresdena«. Kakšnih 700 potnikov so odpeljali v Stavanger, 40 žensk, ki so v strahu dobile živčne napade, pa so morali oddati v bolnišnico. Potnike sta postavili na suho norveški ladji »Princessa Martta« in »Kralj Harald«.

Katastrofa je zahtevala tudi nekaj mrtvih. Iz vode so potegnili štiri ženska trupla. Kakor pravijo zadnja poročila, se ni na ladji nihče smrtno ponesrečil, pač pa je nastala panika, ko sta se na morju prevrnila dva rešilna čolna. Deset žensk je pri tem padlo v morje, kakšnih 100 žensk pa je poskakalo v morje, da bi se rešile s plavanjem. Vse to so pozneje polovili in

ter jo uvrstil med svoje izletniške parnike. Katastrofa nemškega izletniškega parnika »Dresdene«, je zaslila med drugimi pilota, ki pravi, da je ladja zaradi majhne spremembe kurza zašla v vodovlje, ki ni zarisano v karti njegovega pooblastila. Kapitan pa odločno ugovarja, da bi bil parnik spremenil svojo smer, če bi vedel, da vozi v vodovlju, ki ga pilot nima označenega. Iz vseh izpovedi sledi, da je parnik zadel v podmorsko čer, ki do danes sploh niso vedeli zanjo.

Zakaj se je potopil »Dresdene«?

Komisija, ki vodi preiskavo zaradi katastrofe nemškega izletniškega parnika »Dresdene«, je zaslila med drugimi pilota, ki pravi, da je ladja zaradi majhne spremembe kurza zašla v vodovlje, ki ni zarisano v karti njegovega pooblastila. Kapitan pa odločno ugovarja, da bi bil parnik spremenil svojo smer, če bi vedel, da vozi v vodovlju, ki ga pilot nima označenega. Iz vseh izpovedi sledi, da je parnik zadel v podmorsko čer, ki do danes sploh niso vedeli zanjo.

V seziji kopanja

vsakdo rad gleda takšne skupine mladih deklet

Don Juan - krivoprisežnik

Korespondenca izpričuje, da je Ivan Poderžaj ravnal vedno pod vplivom žensk

Dumajska policija je te dni ponovno zaslila Poderžajevo ženo Margareto Ferrandovo in je odkrila, da je Ferrandova poznala Agnezo Tufversonovo v Londonu še preden je njen mož kaj slišal o nji. Poderžajeva okolica, ki je bila zaslšana o tem, izjavlja, da ji niso znane podrobnosti tega razmerja. Ivan Poderžaj slej ko prej taji, da bi bil morilec izginole odvetnice.

Pregledovanje korespondence med Ferrandovo in Poderžajem nadalje kaže, da je bil Poderžaj vedno pod vplivom žensk, s katerimi je imel znanja. Ferrandova je spiritus agens v hiši, Poderžaj pa samo izvrševalec njene volje.

Ponovna preiskava v dumajskem stanovanju Poderžaja in njegove žene je odkrila kopico reči, ki niso za javnost. Poderžajeva spodnja obleka je bila obšita s čipkami, našli so tudi srebrni steznik, ki ga je nosil. V Poderžajevi knjižnici je sidiadovnica knjig erotične vsebine.

Ker ameriške policijske oblasti doslej nima dokaza, da je bila Tufversonova umorjena, bodo najbrže zahtevale izročitev Poderžaja zaradi krive prisega. Poderžaj je namreč zaradi pomanjkanja dokumentov moral pred ameriško oblastjo prisesti, da je samski, šele potem je mogel skleniti zakon s Tufversonovo. Poročni urad mu je v tej zagati dovolil prisesti, da ni oženjen. To je Poderžaj storil in se bo

moral zaradi tega zagovarjati. Policijsko ravnateljstvo v Detroitu pa je zahtevalo od dumajske policije prstne odtise Poderžaja, per je Poderžaj po sliki, ki so jo poslali v Ameriko, zelo podoben nekemu Eugenu Lerouxu, ki je l. 1920. umoril neko Katarino Jacksonovo in potem pobegnil. Na podlagi prstnih odtisov hočejo ameriške policijske oblasti ugotoviti, če je Poderžaj ista ali druga oseba kakor Leroux.

Suzana Margareta Ferrandova

ČE BEREŠ TO, IZVEŠ

da imajo na Poljskem veliko stavko delavcev v svilni industriji. Stavkajo delavci šestdesetih obratov;

da je ruska Geografska akademija izvolila prof. Šmita, vodjo »Celjustina«, za svojega častnega člana;

da so imeli te dni v Turčiji potres, ki je razdeljal polovico vasi Huguje. Po potresu se je nad krajem še utrgal oblak, kar je še povečalo razdejanje.

Na tri mesece oddiha

Je pravkar odšel angleški ministrski predsednik Ramsay Mac Donald, kateremu se je zaradi državnih poslov zopet močno poslabšala očesna bolezen

Korupcijska afera v Turčiji

Turška oblastva so prišla 21 turških trgovcev in agentov, med njimi znanega »kralja citron« Diamondija zaradi utajevanja davkov in raznih korupcijskih prestopkov. V afero je zapletenih tudi 89 turških uradnikov. Vsa ta družba je s sporazumnim delom oškodovala turško državo za 3 in pol milijona turških funtov, ker je zlorabljala določbo, da smejo turški trgovci, ki lahko dokažejo gotovo mero eksporta, brez carin uvažati v Turčijo večje množine inozemskih produktov. Tudi v lesno-eksportni stroki so odkrili velike podobne zlorabe.

Nemško veleposlaništvo v Varšavi?

Poljski listi poročajo, da namerava nemški propagandni minister dr. Göbbels posredovati pri nemški vladi, naj se preuredi nemško poslaništvo v Varšavi v veleposlaništvo. S tem hoče Nemčija priznati Poljski značaj velesile, za katerega se Poljski že dolgo potegujejo pri svojih prijateljih.

Zastrupljen čaj

V Newcastleju na Angleškem se je te dni zastrupilo 30 nameščencev kemična tvornice Hall & Forster sstrupom volčjih jagod. Uradniki so popili čaj, ki ga jim je serviral podjetje v popoldanskem odmoru. Kmalu po čaju so občutili močne krče, nekateri so tudi osepeli. Šestnajst nesrečnikov je dobilo konvulzivne krče in so se tako valjali po tleh, da so jih morali zvezane odpeljati v bolnišnico. Ravnatelj tvornice Forster, ki je tudi pil zastrupljen čaj, doslej še ni prišel k sebi. Policija je odredila analizo čaja, sladkorja in loncev, v katerih se je kuhala pijača.

Konec »Mauretanije«

»Mauretania« je največji parnik Cunardove družbe in eden najposobnejših na svetu. Skoraj dvajset let je imel v oblasti »Sinji trak oceanac«, to je priznanje, da je najhitrejša ladja na svetu. Kakor poroča londonski »Daily Herald« pa odide ta velikan zadnji dan tega meseca na svoje zadnje potovanje od Southamptona v New York, nakar ga bodo še štiri meseca uporabljali za izlete iz New Yorka na Antile. Nato ga pripeljejo v dok in demontirajo. Cunardova družba te vesti ni demantirala.

ANEKDOTA

Nižinski, veliki ruski pesalec, se je seznanil s d'Annunzajem. Ko mu je bil predstavljen, ga je d'Annunzio premeril od nog do glave, potem pa ga je ogovoril: »Tako, tako, vi ste Nižinski? Nu, zapišite mi kaj!«

Nižinski je vrnil d'Annunziju mlo so drago z besedami: »Tako, tako, vi ste d'Annunzio? Nu, pa mi napišite kakšno pesem!«

VSAK DAN ENA

Radio in kuhinja

»Ta kolač je spečen po receptu, ki sem ga slišala v radiu.«
»Vidiš, vedno sem trdil, da si moramo navaditi nov aparat.«

Več spoštovanja do lipe!

Počasi ginevajo z naše zemlje mogočne lipe, ki so bile našim prednikom središče vsega življenja, simbol narodne zavesti in ponosa

Ljubljana, o kresu.

V poletju 1917, ko je trpijen sestradanega prebivalstva pod črnožoltnim orlom doseglo svoj višek, sta avstro-ogrski vlada in vrhovno aršadno poveljstvo izdala podrejenim prehranjevalnim oblastvom zanimiv ferman. V povelju so brumne glave naštele raznovrstno rastje, katerega listje, cvetje ali korenje naj bi bilo vojaštvu in prebivalstvu nadomestek v velikem pomanjkanju hrane, čajnih in drugih zdravilnih lekov. Šole in kadrovske komande v vsem zaledju so poglale v gozd in grmovje svoje čete nabirat listje robidovja in drugega jagodičja. Največje žetve pa so se gospodje nadejali od lipovega cvetja, ki že od nekaj slovi zaradi dobrega zdravilnega čaja.

Svojevrstni rekord v tej nabiralni akciji je prav gotovo odnesel neki polkovnik, etapni poveljnik v vzhodni Galiciji. Na svojem inspekcijskem potovanju je izvolil nad neko veselo, na griču krog kapelice prostorn lipov gozd, ki je bil ponos domačinov. Lipa namreč je redkokje raste v gozdnatih skupinah, večinoma v družbi ostalih listavcev. Navedeno področje je pripadalo postajnemu poveljstvu polkovnikovega kolega, s katerim si nista bila nič kaj dobra.

V treh dneh mi morate nabrati trideset metrskih stotov lipovega cvetja! je bilo povelje, s katerim je vneti polkovnik podrejenemu poveljniku prezentiral svojo avtoriteto.

Sveveda je bil postajni poveljnik v nemali nadlegi. Toda kmalu se je izrazil in nepremišljenemu ukazju je sledilo še blazneje dejanje. Tri dni kasneje je namreč polkovnikov adjutant, poslan na izvid, presenečen ob stal pred kapelico. Mogočnega lipovega gozda, ki so ga vaščani stoletja čuvali, ni bilo več. Razen dveh so bile vse lipe posekane. Črnovojnik so se na ukaz svojega poveljnika s sekirami in žagami vrgli v gozd, okrog 200 žensk in otrok pa je pod stroгим nadzorom straže mrgolelo med drevmi in obiralo cvetje v pripravljene vreče.

Vidite, je dejal polkovnikov adjutant ob povratku, kdor le hoče, vse doseže! Pred eno uro sem prejel poročilo postajnega poveljnika, da je 30 metrskih stotov lipovega cvetja nabranega!

Povelje je sicer izpolnjeno, je prispomnil adjutant, toda ali je bilo zaradi tega res treba, da so padle mogočne lipe? Koliko je bilo zdaj presenečenje polkovnikovo, kako, v kakem tonu in obliki sta se drug drugega vredna zornika pomenila med seboj, si čitatelj lahko predstavlja.

Nazorna zgodba, čeprav je vzeta iz vojne vihrne, mi je prišla na misel prvi teden, ko me je zanesla pot po dolgi Tyrševi cesti na Posavje. Prijeten vonj svežega cvetja, ki se je skoraj štirinajst dni vsipal raz dolgega lipovega drevoreda, mi je iz navedenega primera pomanjkanja srčne kulture nehote izluščil vprašanje, kako je prav za prav pri nas, ali ne umira tudi v naših srcih poleg drugih lepih običajev spoštovanje, staro tradicionalno spoštovanje naših prednikov do Slovanom svetega drevesa lipe.

Ne le prosto stoječa drevesa v bližnji okolici mesta, celo drevoredi lip v mestu, pred vsem pa ob Tyrševi cesti na Ljubljanskem polju, ki so leto za letom ob cvetenju vedno znova poškovodani, so dovolj zgovoren primer o pomanjkanju čuta meščanov do vsega, kar je bilo našim prednikom in je še dandanes večidel po deželi sveto. Ali res ni mogoče brizgati nabirati cvetje, ne da bi se kar tjavendan lomile veje prav vrh drevesa, da ostaja ob cesti čedalje več okleščena lipovega drevja, ki namestu priznanja izziva v tujčevih očeh stranoto vsega prebivalstva slovenske prestonice?

In vendar je bila prav Ljubljana, ki je kljub vsemu pritisku nemškega življa, že v najstarejši dobi svojega podviga skrbno gojila in čuvala v svoji sredi mogočne, visokorasle lipe. Iz zanimivih podatkov našega osivelega zgodovinarja, župnika Vrhovnika, v 2. št. »Kronike« izvezmo, da je že v stari Ljubljani v 13. stoletju stala ponosna lipa pred nekdanjim rotovžem, kjer se je pod njo in pri bližnjem vodnjaku zbiralo staro in mlado. Valvazor omenja to lipu, katero je ovekovečil v svoji znameniti baladi o povodnem možu naš veliki pesnik Prešern:

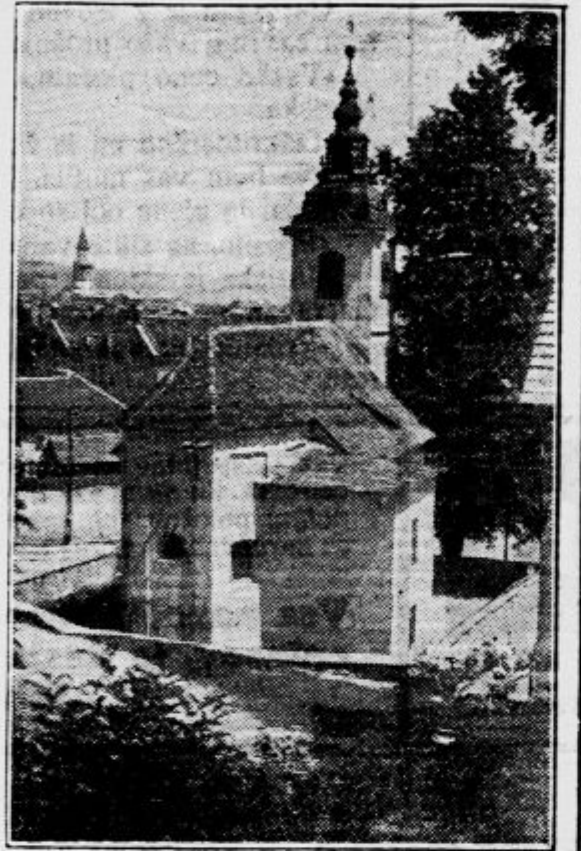
Na Starem so trgu pod lipo zeleno, trobente in gosli in cimbele pele, plesale lepote z Ljubljane so cele v nedeljo popoldan z mladenčji veselje.

Izpod lipe zelene je kraljico ljubljanskih deklet, lepo Urško, izvalil povodni mož v valove Ljubljance.

Ponosna lipa se je košatila pri prejšnji stari stolnici, pri Sv. Petru sta bili dve košati lipi zbirališče župljanov. Lepe lipe so stale pri Sv. Krištofu, pri nekdanjih očetih diskalceatih na sedanji Ajdovščini, posebno ogromna na Tržaški cesti. Na Valvazorjevih slikah stare Ljubljane opaziš daleč vidno grajsko lipo. Prav bi bilo in vredno obnovne lepe tradicije naših prednikov, da bi mestni očetje ob sedanji preureditvi grajskih utrdb zasadili sredi planote lipico, ki bi naj bila, razrasla v mogočno drevo, poznim rodovom, grajskim posetnikom, s svojo senco zbirališče, rojakom in tujcem pa daleč viden, mogočen simbol slovenske nepogljive vere in spoštovanja do svetlih vzorov naših prednikov.

Da je današnja moderna Ljubljana v mnogem še ohranila to tradicijo, opazi takoj važno oko ob pogledu z Gradu. Poleg že navedenega Tyrševga ima lep lipov drevored Resljeva cesta, lipe se vrste v šolskem drevoredu in na Sv. Petra nabrežju ob Ljubljani, ob cesti mimo velesejma v Tivolski park, v severnem delu Bleiweislove ceste, ki je prav tako kakor Kopaljska ulica v Trnovem zasajena tudi z mladimi lipami, pri Sv. Križu itd. Tudi nasade v parkih in vrtovih zavednih meščanov krasi mlada lipova drevesa. Mogočne lipe opaziš na vrtu ob Aleksandrovi cesti, za zidom uršulnskega samostana, pri Napoleonovem stebru, pred tehničnu srednjo šolo itd., posebno znamenita pa je stara lipa na Borštnikovem trgu, kjer se je mnogo rajalo pred 113 leti, za časa kongresa.

Starim Slovanom je bila lipa sveto drevo, posvečeno boginji ljubezni, živi. Pod lipo so zborovali, darovali bogovom, pod njo se posvetovali, sodili, rajali in kratkočasili. Ta stara, globoko v narodu zakoreninjena navada je ostala še dandanes marsikje, posebno znani so plesi koroških Slovencev v narodnih nošah pod lipo v Borljah v Ziljski dolini in v Rožu. Ogromna lipa pri cerkvi Zdrave Marije v Blačah v Ziljski dolini, čez 700 let stare lipe v Novi Štifti pri Ribnici, stoletna Miklova lipa, starodavna priča narodnega žitja v Ribnici, stare li-

Ponosna lipa pred stare cerkvice sv. Jerneja v Sp. Šiški

pe v Levstikovi rojstni vasi Retfah pri Vel. Laščah in pri podružnični cerkvi sv. Janeza pod Krvavkem na Dolenjskem, starodavna turjaška lipa, orjaška, 30 m visoka, nad 400 let stara lipa v Žiganji vasi na Gorenjskem, lipa na Spodnjem trgu v Škofji Loki itd. so samo nekateri primeri častiljivih prič davno minulih pokolenj. Saj učaka lipa, ki se izredno košata in visoko razraste, zdrava 400 do 500 let, pa tudi 800 do 1000 let stara drevesa niso redkost. Ogromni lipovi stori so bili še nedavno po notranjskih gozdovih, krog Plitviških jezer in drugod. Stari ljudje so vedeli povedati o orjaški lipi pri cerkvi sv. Jungerte na Pohorju, v katere deblu v premeru 170 cm in obsegu 5.30 m se je z lahkoto zleknil odrasel človek. Ogromen tak kolos so pred vojno posekali pri cerkvi na Kremencu blizu Krškega. V era, da v lipo ne trešči, je vtisnila vsej naši domovini značilno vnanje obeležje. Še v polpretekli dobi so bile zelo redke vasi

Stara Ljubljana: Pogled s Turjaškega (sedaj Novega) trga na grad in planoto z grajsko lipo

Zločini krvne osvete

Pred okrožnim sodiščem v Nikšiču je bil šele sedaj epilog umorov iz osvete, izvršenih že l. 1918 in pozneje

Cetinje, 24. junja.

Okrožno sodišče v Nikšiču je te dni obsojilo na smrt Vuleta Lakičevića, dva njegova tovariša pa na 15letno robijo, ker so iz zasede ustrelil maturanata Gojka Aleksića. Ta razsodba je epilog zamotanega osvetniškega krvopreljaja, ki se je dogodilo v vasi Malineki leta 1918, ko je bila v Crni gori že avstrijska vojna okupacija.

Sedaj na smrt obsojeni Vule Lakičević je med avstrijsko okupacijo z mnogimi drugimi Črnogorci utekel v gozdove ter bil član komitskih čet, ki so delale avstrijskim okupacijskim četam huda preglavica. Njegova najboljša tovariša med komiti sta bila brata Djordje in Miladin Krškapa. Begunci, ki so se pred nasiljem avstrijskega vojaštva umaknili v gore, so na različne načine preživljali svoje nevarno življenje. Nekateri od njih so se umaknili v visoke gore, kjer so bili varni pred zasledovanji avstrijskega vojaštva, od časa do časa pa so naskočili kako avstrijsko postojanko ter se tam oprnili s strelivom ter oskrbeli tudi z živčjem. Mnogi taki komiti so dajali čudovite primere junaštva in ljudstvo jih je častilo kot svoje zaščitnike in maščevalce. Bili pa so v gorah tudi komiti ali odmetniki, ki so se skrbno skrivali pred avstrijskimi vojaki in orožniki, pri tem pa večkrat napadali tudi svoje premožnejše rojake, da je bilo bedno ljudstvo med dvojnimi ognjem — avstrijskih čet in domačih razbojnikov v gorah.

Brata Krškapa sta imela močnejšo četo, ki se je držala gora nikšičkega, šavnjskega in kolašinskega okraja. Odmetniki so čisto prihajali v samotne gorske vasice, kamor je redkokdaj prišla kaka avstrijska patrola. Taka gorska vasi je bila tudi Malineka in pri tamošnjih kmatih so bili Djordje Krškapa in tovariši večkrat v gostih. Vaščani pa so komitom v gore prinašali po možnosti tudi hrano. Prebivalci samotnih gorskih vasi so mnogo pretrpeli od avstrijskega vojaštva zaradi čuma, da so v zvežah s komiti. Vaščani niso mogli tajiti, da prihajajo komiti k njim, izjavili pa so avstrijskim oblastnikom, da jim morajo dati, kar zahtevajo, ker se nimajo s čim braniti. Avstrijske oblasti so nekaterim vaščanom razdelile puške, da bi branili svoje domačije pred ro-

žasalki, pa tudi mesta, kjer bi ne bilo mogočne lipe. Ponosna in možata, nežna in ljubezniva, obenem pa krepka in veličastna, s koreninami globoko zajedena v zemlji, z vrhom željno stremelj kvišku, stoji lipa, v svojem pomladnem cvetju najkrajnejše vseh dreves, še danes mnogokje zvesto ob strani cerkva, kapelic, domačij, znamenj in križev. Kakor je bila lipa ob lepo renovirani cerkvi sv. Jerneja v Spodnji Šiški nepogljivi simbol častiljivega zbirališča starih prednikov in središče, iz katerega navzven se je razvilo sedanje veliko predmestje Ljubljane, prav tako naj bi se povsed čuvala že obstoječe in kjer so izumrle ali jih sploh ni, zasadile nove lipe.

Tropski narodi imajo svoje palme, narodi ob Sredozemlju oljke, Germani svoj hrast. Lipovo mladje, listje in cvetje pa je bilo posebno še v dobi preporoda Slovanom najvidnejši vnanji znak složne manifestacije notranje volje in želja. V črnožoltnih dneh, ko so se nemški vojaki in družstva, pa stari veterani ob slavnostnih dneh kitili s hrastovim listjem, so zavedna slovenska društva in zmagovite čete dicile svoje zastave in prsa z lipovim zelenjem. Z lipovo vejico na glasovnicah so šli naši bratje onstran meje pred 12 leti v voljno borbo, z deset in deset tisoči glasovi izvojevali častno zmago ter poslali v rimski parlament pet svojih zastopnikov. Po znanih kraskih dogodkih je morala pasti in plamenih starodavna lipa sredi trga v Kobariду, nad katero so zillj ves svoj bes čedadski fašisti.

Primerov dovolj, kako važno vlogo ima lipa v kulturno politični zgodovini našega naroda. Ne le odlično mesto v naši vezani in nevezani besedi, še mnogo tesnjeje je storo spoštovanje naših prednikov do lipe zvezano s krajevnimi in lastnimi imeni naše domovine. Kakor spominjajo imena Bukovice, Bukovica, Hrastje, Hrastovica, Orešje, Orehovica, Gabrovo, Gabrovica, Brezje, Brezovica, pa Smrečje, Javorje, Topolje, Jelševce, Tisovec itd. na svoj izvor in nastanek, prav tako je tudi lipa povsed častno zastopana. Lipa nad Vrbo in v Rožu, Pod Lipo pri Blatogradu, Lipalja vas na Korškem, Stara in Nova Lipa, Knežja Lipa, Lipica, Lipovica, Lipovštica, Lipovec, Veliki Srednji in Mali — Zgornja in Spodnja Lipnica, Podlipa, Podlipovica, Zg. in Sp. Liplje, Velike in Male Lipljane, Lipnik itd. je le nekaj primerov iz ostale slovenske zemlje, kjer se je koren lipinega imena trajno zadržal. Lipah, Lipar, Lipec, Lipel, Lipinc, Lipincer, Lipicer, Lipič, Lipnik, Lipovec, Lipoglavček, Lipovšek, Lipovšček, Lipušček, Lipovž, Podlippec, Podlipnik so pristna narodna imena še danes na Korškem, v Ljubljani sami jih ima nad 100 oseb.

Sola in dom, pred vsem pa odgovorna oblastva so poklicani, da v prvi vrsti pouče sedanji rod o velikem pomenu narodne tradicije. Ni treba, da pogledamo daleč čez meje države, da se prepričamo, kako težji narodi z izredno konservativnostjo spoštujejo vse, kar tvori neke bistveno narodni, temveč tudi pokrajinski značaj. Vcepimo mladini in vsem nepoučenim v svobodni zemlji ono spoštovanje do lipe, kakršno so gojili naši nesvobodni predniki ter ga v polni meri še danes goje onstran meje. Čuvajmo lipove nasade v mestih in na deželi, zasajajmo nove, kjer jih še ni, da bo tujec tudi v tej smeri že iz vnanje pokrajinske slike spoznal lepo zemljo štovansko. I. L.

Sokol

Sokol Ljubljana-Šiška sprejema prijave za zlet v Zagrebu do 5. julija v društveni pisarni od 19. do 20. ure.

K »opozorilu«, ki ga je objavilo »Jutro« 22. t. m. v sokolski rubriki, smo prejeli naslednje pojasnilo: Čudimo se dr. P.-ju, da ni razumel našega članka, priobčenega dne 19. t. m. V članku »Kmetsko-sokolski dom« v St. Juriju ob Taboru smo dovolj jasno razložili našo trnjevo pot. Danes pa še nekaj pojasnil. 1. Nerazumljiv vam je naslov »Kmetsko-sokolski dom«. Tu se je pač storila neljubna pomota. V tem naslovu smo hoteli združiti vse moči, katere nam bodo pripomogle, da dobi Sokolska četa svoj dom. Društvo »Kmetških fantov in deklet« je stavilo ves svoj denar na razpolago in s tem omogočilo, da dobi ves napreden življenjski svoj hišo. 2. G. dr. P.-ju gotovo niso znane razmere v našem kraju, zato prosimo, da nas ob priliki obišče bodisi osebno, ali pa se oglasi pismeno ter nas s svojimi zdravimi nasveti podpre. 3. Če bi g. dr. P. moral dvakrat na teden v Šoli predstavljati in prenašati klopi, da bi lahko telovadil ter hodil tričetrt ure daleč v drugo vas k vajam za uprizoritve dramskega dela, mislimo, da bi tudi on pomislil malo ter pristal na dom združen s društvom »Kmetških fantov in deklet« in »Sokolov«. 4. Radi bi še vedeli, če bi g. dr. P. mirno gledal, ako se v isti vasi pripravljajo zidava dvorane v cerkveni hiši. Kaj bi storil on? Mi Sokoli naj bomo brez strehe ter naj mirno gledamo razmah naših sokolskih nasprotnikov! 5. Če g. dr. P. smatra našo akcijo za bedarijo, obžalujemo. Vendar pa smo v skrbah, da se ne najdemo skupno v zavodu, katerega nam on priporoča. G. dr. P.-ja prosimo v nadalje, da se nam predstavi s celim imenom, da se bomo lahko v bodoče za slične zadeve obrnili direktno do njega. — Rössner E.

Sokolsko društvo v Dolnjem Logatcu je imelo v soboto 23. t. m. izredno glavno skupščino, katere se je udeležil tudi župni odposlanec brat Tonja Ivan. Do izredne glavne skupščine je prišlo zaradi izpopolnitve nekaterih važnih funkcij v upravi in zaradi vprašanj, katerih uprava ni mogla sama rešiti. V novo upravo so bili predlagani naslednji bratje in sestre: starosta Petrič Emanuel, namestnik staroste Lenarčič Ciril, načelnik Kunc Stanko, nam. načelnik Mazi Drago, načelnica Deželova Darovinka, nam. načelnice Semrova Ivanka, prosvetar Deu Bogomir, tajnik Vrbovšek Jože, blagajnik Eržen Josip, gospodar Slekovec Drago, statistik Vidmar Edvard; člani uprave: Anžiček Anton, Mislj Ema, Mislj Gvidon, Mlakar Albin, Sartori Milan; revizorji: Tršar Gregor, De Gleria Anton, Petkovšek Anton; namestnik revizorjev: Šebenik Janez, Guček Janjo, Jerina Janez; predsednik častnega razsodišča je dr. Gregorin Alojzij.

Sport

V nekaj vrstah

Pestrj zaostanki z nedelje.

O prvi finalni prvenstveni tekmi, med Korotanom in Elanom, ki jo je v Kranju Korotan z 11:2 (6:2) odločil v svojo korist, so znane še naslednje podrobnosti: Domači so v divnem poletu malone pregazili nasprotnika. Elan je imel na igrišču popolnoma podrejeno vlogo in je v glavnem izgubil zaradi zelo slabe krilske vrste. V izdatni meri je pripomogla k visokemu rezultatu tudi njihova preostira igra na moža, ki jih je skoraj v vsakem težjem primeru veljala gole. Korotan je imel neprimerno boljše moštvo in so bili prav dobri vsi, posebno pa napad, ki je izdatno podpiran od krilske vrste, izkoristil skoraj vse pozicije. — V nedeljo potuje Korotan v Novo mesto na revanž in vabi simpatizerje, da ga spremljajo na vroča dojenjska tla.

Med nedeljskimi nogometnimi rezultati v zemlji bi bilo treba omeniti še zmago beograjske Jugoslavije v prijateljski tekmi nad zenunsko Sparto 2:1 (1:0) ter številno enako zmago novosadske Vojvodine nad osiješko Slavijo. V ostalem pa je v nogometu nastala mrtva sezona, posebno še, ker je pred vratih državno prvenstvo in so klubi v večini podsavezov že zaključili prvenstvena tekmovalja.

V tekmah za srednjeevropski pokal je treba še zabeležiti izid v Debrecinu, in sicer Nocsyark: Bologna 2:1 (1:0). Ker je Bologna pred tednom dni zmagala z 2:0, so na odstop obsojeni Madžari. V prvih tekmah drugega kola se bodo torej srečali: v Budimpešti Ferencvaros in Klavno, v Bologni Bologna in Rapid ter v Turinu Juventus in Ujpest. Četrtri par bo dala današnja tretja tekma med Hungario in Sparto v Pragi in četrta tekma med dunajsko Admro in moštvo Napolija. Kje in kdaj bo ta tekma, pa se nasprotnika dozdaž še nista mogla sporazumeti. Avstrijci so se zaradi lažjega pogajanja vrtni na Dunaj, ker se naravno ne navdušujejo za ponovitev tekme na italijanskih tleh.

Na lahkoatletičskem tekmovalju za prvenstvo CSR je bilo doseženih več odličnih rezultatov in novih rekordov. Omeniti bi bilo rekorda na 200 m 21.8 (ing. Engel) in 400 m 49.4 (Fischer). Dobri so: met diska 45.79 (Douda), korpje 58.77 (Vala), 10 km 34:07 (Kosciak) in 1500 4:05.8 (Osek).

Den Oudenova in ostale holandske plavalce so v nedeljo startale v Budimpešti in seveda spet biljrale v vseh disciplinah. Najboljši so bili: na 100 m prosto Csik (59.6), na 200 m prsno za dame Brouwers (1:32.4), na 100 m prosto za dame Timmermann (1:12.4), na 100 m hrbtno za dame Den Ouden (1:21.2), in na 1500 m prosto Italijan Costoli (20:54.8).

Nov svetovni rekord v metu kroglice je te dni dosegel Američan John Lyman, ki je postavil znakmo 16.30 m. Rekord brani zaenkrat še Čeh Douda s 16.05 m. Sicer pa je Lymanov rojak Torrance nedavno presenetil svet z rekordnim metom 16.80 m, ki pa tudi še ni priznan.

Telovadna tekmovalja za svetovno prvenstvo. Na telovadnih tekmah za svetovno prvenstvo v Budimpešti se je sijajno izkazalo in doseglo svetovno prvenstvo švi-

carsko moštvo. To moštvo je uživalo v času treninga kot osvežilno hranilo samo Ovomaltino. Svetovni prvak Steinmann uživa že osem let vsako jutro in popoldne redno Ovomaltino. Mack, ki je na telovadnih tekmah v Budimpešti dosegel zelo kepe rezultate, se izraža z največjim navdušenjem o Ovomaltini, ki jo stakno uživa za zajtrk. Miez, amstordamski olimpijonek, smatra, da je Ovomaltino edina prava in vsesrčna hrana za čas treninga. Izjavil je: »Prostežna sem o tem, da brez Ovomaltine ne bi bil vzdržal krutih dni tekmovalja, ker mi šlo samo za borbo mišic, temveč tudi za borbo živcev. Pri tekmovaljih potrebna izredna doživljenska energija je pa popolnoma enaka fizični energiji. Hvaležen sem prav Ovomaltini, da mi je pomagala do uspeha.«

ASK Primorje (Lahkotičevina-sokolski). Drevo ob 21. v tajništvu redna in valna seja, zaradi tega obvezna za vse odbojnike. Na sejo so vabljivi tudi: inž. Bažak, Kovčič, Seršc, Slamič, Pospar, Zorja Aleksi, Zorja Franc, Cenrda, Korčec, Putarja, Cerar, Slavko, Oražem. Danes ob 18. obvezna trening za borbo mišic, temveč tudi za borbo živcev. Pri tekmovaljih potrebna izredna doživljenska energija je pa popolnoma enaka fizični energiji. Hvaležen sem prav Ovomaltini, da mi je pomagala do uspeha.

ASK Hermes (moto-sekcija). Danes ob 20. seja odbora pri Habjana.

SK Slavija. Danes ob 18. morajo biti na igrišču ob Tržaški cesti naslednji: Škarl, Eržen, Straus, Gestrin, Ozebek, Ošobnik, Čempner, Zadnik, Stopar, Druovšek, Smolnik, Pogačar, Druž, Kuharč in Pogačnik. Igramo trening tekmo z Reko.

SK Reka. Drevo ob 18.30 trening tekma 1.b moštva s Slavijo. Jutri ob 18.30 obvezna trening za 1. moštvo.

TKD Atena. Odslej bodo redni huzanski treningi vsak torek in četrtek popoldne od 17. dalje.

Postani in ostani član „Vodnikove družbe“

RODITELJI!

Otroku, ki pohaža šolo, dajte, ako je slaboten, da použije vsak dan zjutraj in zvečer malo žličico okusnega »ENERGIN«, za jačenje krvi, živcev in teka. Deca, ki redno jemlje »ENERGIN«, ima dober tek in je odporna zoper vsa obolenja. »ENERGIN« za jačenje krvi, živcev in teka daje dekletu med 10 in 17 leti, ako je slabotno. To je prehodna dekliška doba ko se mora vsakemu dekletu okrepiti. »ENERGIN« daje vsakemu članu rodbine, ki nima teka. »ENERGIN« daje vsakemu članu rodbine, ki je malokrven.

»ENERGIN« se dobiva v lekarnah v steklenicah po pol litra; 1 steklenica Dtn 35. Reg. S. br. 18147-33

Bolečinam v nogah recite: Zbogom!

Poizkusite to enostavno domače sredstvo

3 MINUTE POZNEJE

Evo, enostavnega in cenenege domačega sredstva, da se za vedno rešite najhujših težav in bolečin v nogah. Pomocite noge v toplo vodo, kateri ste dodali toliko Saltrat Rodella, da je dobila videz neposnetega mleka.

Saltrat Rodell vsebuje 10 različnih zdravilnih soli, ki se nahajajo v znamenitih svetovnih radioaktivnih vrelcih. Ta močna zdravilna kopel odpravlja v 3 minutah najhujše bolečine nog. Otkline izginejo. Iz ranjenih in vnetih rok izgine vnetje takoj. Ozeblina nič več ne srbi in ne skelijo ter se naglo zacelijo. Ta s Saltratom nasičena voda, podobna mleku, odpravi bolečine na čudovit način ter omehača tudi kurja očesa in žulje tako, da jih lahko s koreninami vred odstranite.

Saltrat Rodell se prodaja ob jamstvu v vseh strokovnih prodajalnah.

Advertisement for JANKO COLNAR featuring a cross logo and text: 'Nenaodoma je preminul naš srčno ljubljani soprog in očka JANKO COLNAR nameščenec delniške pivovarne Union in šepilot ljubljanskega Aerokuba. Prosimo tihega sozlja. MILKA, soproga; IVKO, sin in ostalo sorodstvo 5690'

